

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ БАНКІ**

**2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА
АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК**

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

МАЗМҰНЫ

БЕТ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ БАСШЫЛЫҚТЫҢ МӘЛІМДЕМЕСІ	1
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ	2-3
2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК:	
Пайда және зиян туралы шоғырландырылған есеп	4
Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп	5
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп	6
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	7-8
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	9-10
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер	11-79

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ БАСШЫЛЫҚТЫҢ МӘЛІМДЕМЕСІ

Басшылық Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – «ҚҰБ») және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі ҚҰБ және оның еншілес ұйымдары бірігіп – «Ұлттық Банк») 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күні аяқталған жыл үшін оның қызметінің нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын және капиталдағы өзгерістерді шынайы көрсететін шоғырландырылған қаржылық есептілікті шоғырландырылған қаржылық есептіліктің 2-ескертпесінде сипатталған Шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасаудың қағидаттарына (бұдан әрі – «Есептілікті жасау қағидаттары») сәйкес дайындауға жауап береді.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық:

- есеп саясатының қағидаттарын дұрыс таңдауды және қолдануды қамтамасыз ету;
- ақпараттың, оның ішінде есеп саясаты туралы деректердің осындай ақпараттың орындылығын, шынайылығын, салыстырмалылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда ұсынылуы;
- Есептілікті жасау қағидаттары талаптарының сақталуы; және
- Ұлттық Банк өз қызметін таяу болашақта жалғастыратын болады деген жорамалға қарай шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін жауапкершілік атқарады.

Басшылық сондай-ақ:

- Ұлттық Банктегі ішкі бақылаудың тиімді және сенімді жүйесін әзірлеу, енгізу және қолдау көрсету;
- Ұлттық Банктің қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген уақытта жеткілікті деңгейдегі дәлдікпен дайындауға және Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің Есептілікті жасау қағидаттарының талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесіне қолдау көрсету;
- бухгалтерлік есептің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізілуі;
- Ұлттық Банк активтерінің сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі ақылға сыйымды барлық ықтимал шаралардың қолданылуы; және
- қаржылық және өзге де теріс пайдалану фактілерін анықтау және алдын алу үшін жауапкершілік атқарады.

Осы 2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті Басшылық 2015 жылғы 17 наурызда бекітті.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Қ.Н. Келімбетов
Төраға

2015 жылғы 17 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2015 жылғы 17 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасына

Біз Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі бірлесіп – «Ұлттық Банк» деп аталады) 2014 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған қаржылық есепті, сол күні аяқталған жыл үшін пайда мен зиян, жиынтық кіріс, капиталдағы өзгерістер және акша қаражатының қозғалысы туралы тиісті шоғырландырылған есептерді, сондай-ақ есеп саясатының негізгі қағидаттары және басқа да түсіндірме ескертулерді қамтыған шоғырландырылған қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік бойынша басшылық жауапкершілігі

Ұлттық Банк басшылығы осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауға және оның шоғырландырылған қаржылық есептілікке 2-ескертпеде сипатталған Шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау қағидаттарына (бұдан әрі – «Есептілік жасау қағидаттары») сәйкес болуына жауапкершілік атқарады және алаяқтық немесе қателесуден болатын айтарлықтай бұрмалаушылықсыз шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауды қамтамасыз ететін басшылық айқындаған ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Аудитор жауапкершілігі

Біздің міндетіміз біз жүргізген аудит негізінде осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің шынайылығы туралы пікірімізді білдіруден тұрады. Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргіздік. Бұл стандарттар аудиторлардың этикалық нормаларды міндетті сақтауын, сондай-ақ шоғырландырылған қаржылық есептілікте айтарлықтай бұрмалаушылықтың жоқ екендігіне жеткілікті дәрежеде көз жеткізу мақсатында аудитті жоспарлауды және жүргізуді талап етеді.

Аудитке шоғырландырылған қаржылық есептілікке сандық көрсеткіштер мен ескертпелерге қатысты аудиторлық дәлелдемелер алу үшін қажетті рәсімдерді жүргізу кіреді. Тиісті рәсімдерді тандап алу қаржы саласындағы асыра пайдаланушылық немесе қателердің салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің айтарлықтай бұрмалану тәуекелін бағалауды қоса алғанда аудитордың кәсіби пайымдауына негізделеді. Мұндай тәуекелдерді бағалау, ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында шоғырландырылған қаржылық есептілікті осы жағдайларда қолданылатын аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында дайындауға және шынайы ұсынуға ішкі бақылау жүйесін қарау кіреді. Аудитке, сондай-ақ қолданылатын есеп саясатының заңдылығын және басшылық тарапынан жіберілген кемшіліктердің негізділігін бағалау, сондай-ақ, тұтастай алғанда, шоғырландырылған қаржылық есептілік ұсынуды бағалау кіреді.

Біз өзіміз алған аудиторлық дәлелдер осы шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір білдіру үшін жеткілікті және тиісті негіздеме болып табылады деп есептейміз.

Пікір

Біздің пікірімізше, шоғырландырылған қаржылық есептілік Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің 2014 жылғы 31 желтоқсандағы шоғырландырылған қаржылық жағдайын, сондай-ақ сол күні аяқталған жыл үшін оның қызметінің қаржылық нәтижелері мен ақша қаражаты қозғалысын Есептілік жасау қағидаттарына сәйкес барлық елеулі аспектілерде шынайы көрсетеді.

«Делойт» ЖШС
Қазақстан Республикасында аудиторлық
қызметпен айналысуға берілген мемлекеттік лицензия
нөмірі 0000015, сериясы МФЮ - 2,
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі
2006 жылғы 13 қыркүйекте берген

Н.К. Бекенов
Қазақстан Республикасының
білікті аудитормы
1994 жылғы 13 маусымдағы
№0082 біліктілік куәлігі
«Делойт» ЖШС
Бас директоры

2015 жылғы 17 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ПАЙДА ЖӘНЕ ЗИЯН ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескертпе	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Пайыздық кірістер	4	97,799,073	67,360,690
Пайыздық шығыстар	4	(4,415,774)	(2,509,457)
Таза пайыздық кіріс		93,383,299	64,851,233
Комиссиялық кірістер	5	16,892,467	8,476,111
Комиссиялық шығыстар	6	(1,573,169)	(1,738,889)
Таза комиссиялық кіріс		15,319,298	6,737,222
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан түскен таза пайда	7	25,648,263	26,092,065
Сату үшін қолда бар қаржы активтерімен операциялардан түскен таза пайда	8	3,149,369	3,792,411
Қауымдасқан ұйымдардың зиянындағы үлес		(275)	(8,774)
Басқа да операциялық шығыстар, нетто	9	(5,595,661)	(5,199,507)
Операциялық кірістер		131,904,293	96,264,650
Құнсыздануға арналған резервтерді қалыптастыру	10	(135,454)	(214,414)
Банкноттар мен монеталарды шығару шығыстары	11	(6,128,789)	(6,957,465)
Басқа ұйымдарды қаржыландыру	12	(184,672)	(198,482)
Қызметкерлерге арналған шығыстар	13	(19,179,726)	(18,645,018)
Амортизация және тозу		(3,405,325)	(2,677,794)
Басқа да жалпы және әкімшілік шығыстар	14	(6,540,977)	(6,471,146)
Салық салынғанға дейінгі пайда		96,329,350	61,100,331
Пайдаға салынатын салық бойынша шығыс	15	(852,845)	(901,236)
Бір жылдағы пайда		95,476,505	60,199,095
Мыналарға тиесілі пайда:			
- Ұлттық Банктің меншік иелеріне		95,091,593	59,993,945
- бақыланбайтын үлестерге		384,912	205,150
Бір жылдағы пайда		95,476,505	60,199,095

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Қ.Н. Келімбетов
Төраға

2015 жылғы 17 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2015 жылғы 17 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

11-79-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Бір жылдағы пайда	95,476,505	60,199,095
Пайда салығын шегергендегі басқа да жиынтық кіріс		
Шетел валютасын қайта бағалаудан түскен таза пайда	327,168,944	12,538,692
Бағалы металдарды қайта бағалаудан түскен таза пайда/(зиян)	136,601,524	(268,583,692)
Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерві:		
- әділ құнның таза өзгеруі	5,365,862	(3,336,811)
- пайданың немесе зиянның құрамына ауыстырылған әділ құнның таза өзгеруі	(3,149,369)	(3,792,411)
- пайданың немесе зиянның құрамына ауыстырылған құнсыздану	-	98,270
Негізгі құрал-жабдықтар құнының қайта бағалау өсімі	483,850	6,901,130
Пайда салығын шегергендегі бір жылдағы басқа да жиынтық кіріс/(зиян)	466,470,811	(256,174,822)
Бір жылдағы жиынтық кіріс/(зиян)	561,947,316	(195,975,727)
Мыналарға жататын жалпы кірістің/(зиянның) жиынтығы:		
- Ұлттық Банктің меншік иелеріне	561,562,404	(196,180,877)
- бақыланбайтын үлестерге	384,912	205,150
Бір жылдағы жалпы кірістің/(зиянның) барлығы	561,947,316	(195,975,727)

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Қ.Н. Келімбетов
Төраға

2015 жылғы 17 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2015 жылғы 17 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

11-79-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескертпе	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
АКТИВТЕР			
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	16	27,872,157	20,771,701
Алтын	17	1,348,550,016	855,239,300
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	18	3,211,551,064	778,600,511
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	19	623,812,654	485,690,789
Кері репо мәмілелері	20	714,374,018	573,139,668
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	21	3,001,770,266	2,214,257,326
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	22	58,791,034	57,980,208
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар		298,955	355,832
Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтер	23	54,385,842	53,453,209
Ағымдағы салық активі		469,705	325,080
Мерзімі кейінге қалдырылған салық активі		73,196	4,510
Басқа да активтер	24	17,015,965	15,014,904
Активтердің жиынтығы		9,058,964,872	5,054,833,038
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Айналыстағы ақша	25	1,382,577,952	1,763,275,779
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	26	3,920,346,154	1,088,063,218
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	19	822,371	252,414
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	27	1,227,141,853	749,020,680
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	28	522,688,328	299,374,819
Клиенттердің шоттары	29	311,520,251	89,426,291
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	30	27,014,780	3,597,913
Кепілдік беру қорының резервтері	31	173,462,395	133,658,087
Ағымдағы салық міндеттемесі		10,980	10,273
Мерзімі кейінге қалдырылған салық міндеттемесі		1,849,800	1,514,492
Басқа да міндеттемелер	32	38,327,456	7,329,005
Міндеттемелердің жиынтығы		7,605,762,320	4,135,522,971
КАПИТАЛ			
Жарғылық капитал	33	20,000,000	20,000,000
Резервтік капитал	33	260,191,879	231,957,033
Басқа да резервтер		3,073,004	2,346,594
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві		16,097,528	17,347,767
Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерві		236,721	(1,979,772)
Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві		998,485,838	534,715,370
Бөлінбеген пайда		151,829,992	111,626,159
Мыналарға жататын капитал жиынтығы:			
Ұлттық Банктің меншік иелеріне		1,449,914,962	916,013,151
бақыланбайтын үлестерге		3,287,590	3,296,916
Капиталдың жиынтығы		1,453,202,552	919,310,067
Барлық міндеттемелер мен капитал		9,058,964,872	5,054,833,038

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Қ.Н. Келімбетов
Төраға

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2015 жылғы 17 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

2015 жылғы 17 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

11-79-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Салық салғанға дейінгі пайда	96,329,350	61,100,331
<i>Мыналарға түзету:</i>		
Тозуға және амортизацияға	4,861,502	4,316,269
Депозиттерге кепілдік беру арнайы резервін құру шығыстарына	8,500,000	10,000,000
Қаржы құралдары бойынша құнсыздануға арналған резервтерді қалыптастыруға	3,892	98,270
Басқа да активтердің құнсыздануынан болған зиянды есептеуге	123,576	29,305
Негізгі құрал-жабдықтардың шығынға жазылуынан және қайта бағалау құнының азаюынан болған зиянға	89,347	116,079
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша дисконтты амортизациялауға	602,367	939,584
Сату үшін қолда бар активтер бойынша сыйлықақыны амортизациялауға	10,981,416	18,343,644
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары бойынша іске асырылмаған зиян/(пайда)	566,080	(136,027)
Қауымдасқан ұйымдардың зияндағы үлесі	275	8,774
Операциялық активтердегі және міндеттемелердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен ақша қаражатының түсуі	122,057,805	94,816,229
Операциялық активтердің (ұлғаюы)/азаюы		
Алтын	(356,709,192)	(197,007,467)
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	(2,061,293,203)	13,830,844
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(16,308,931)	(182,910,865)
Кері репо мәмілелері	(141,234,351)	6,364,178
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	(577,059,730)	390,355,333
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	56,877	(177,836)
Басқа да активтер	(1,645,505)	(6,828,910)
Операциялық міндеттемелердің ұлғаюы/(азаюы)		
Айналыстағы ақша	(380,697,826)	26,275,549
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	2,687,872,845	63,142,463
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(8,155)	(268,936)
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	478,121,173	142,310,038
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	208,114,616	123,404,384
Клиенттердің шоттары	221,567,385	(270,605,489)
Кепілдік беру қорының резервтері	31,304,307	23,662,735
Басқа да міндеттемелер	2,554,670	1,514,897
Табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметтен ақша қаражатының таза түсуі	216,692,785	227,877,147
Төленген табыс салығы	(730,140)	(712,881)
Операциялық қызметтен ақша қаражатының түсуі	215,962,645	227,164,266
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Өтеуге дейін ұсталатын инвестицияларды иелену	(814,717)	(1,824,436)
Негізгі құрал-жабдықтарды және материалдық емес активтерді иелену	(10,561,728)	(13,372,281)
Негізгі құрал-жабдықтарды және материалдық емес активтерді өткізуден түскен түсімдер	4,678,245	1,502,158
Еншілес ұйымдардың капиталына инвестициялар	161,793	89,566
Еншілес ұйымның шығынға жазылуы, таза активтерінің аударымын шегергенде	-	6,919,125
Ақша қаражатын инвестициялық қызметте пайдалану	(6,536,407)	(6,685,868)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІНЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	81,414,500	79,316,186
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	(58,600,000)	(245,012,297)
Ақша қаражатының қаржылық қызметтен түсуі/(пайдалану)	22,814,500	(165,696,111)
Ақша қаражатының және оның баламаларының таза ұлғаюы	232,240,738	54,782,287
Валюта бағамдары өзгерістерінің ақша қаражатының және оның баламаларының шамасына әсер етуі	130,986,807	3,319,214
Жылдың басындағы ақша қаражаты және оның баламалары	687,527,675	629,426,174
Жылдың соңындағы ақша қаражаты және оның баламалары (16-ескертпе)	1,050,755,220	687,527,675

2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде төленген және алынған пайыздардың сомасы тиісінше 4,410,993 мың теңгені және 122,536,653 мың теңгені құрады.

2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде төленген және алынған пайыздардың сомасы тиісінше 2,429,216 мың теңге және 58,790,719 мың теңгені құрады.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Қ.Н. Келімбетов
Төраға

2015 жылғы 17 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2015 жылғы 17 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

11-79-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі капитал						Бөлінбеген пайда	Барлығы	Бақыланбайтын үлестер	Барлық капитал
	Жарғылық капитал	Резервтік капитал	Басқа да резервтер	Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві	Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерві	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві				
мың теңге										
2014 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	231,957,033	2,346,594	17,347,767	(1,979,772)	534,715,370	111,626,159	916,013,151	3,296,916	919,310,067
Барлық жиынтық кіріс										
Бір жылдағы пайда	-	-	-	-	-	-	95,091,593	95,091,593	384,912	95,476,505
Басқа да жиынтық кіріс										
Шетел валютасын қайта бағалаудан түскен таза пайда	-	-	-	-	-	327,168,944	-	327,168,944	-	327,168,944
Бағалы металдарды қайта бағалаудан түскен таза пайда	-	-	-	-	-	136,601,524	-	136,601,524	-	136,601,524
Сату үшін қолда бар қаржы активтері әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	-	5,365,862	-	-	5,365,862	-	5,365,862
Пайданың немесе зиянның құрамына ауыстырылған, сату үшін қолда бар қаржы активтері әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	-	(3,149,369)	-	-	(3,149,369)	-	(3,149,369)
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау	-	-	-	483,850	-	-	-	483,850	-	483,850
Барлық басқа да жиынтық кіріс	-	-	-	483,850	2,216,493	463,770,468	-	466,470,811	-	466,470,811
Бір жылдағы жалпы кірістің жиынтығы	-	-	-	483,850	2,216,493	463,770,468	95,091,593	561,562,404	384,912	561,947,316
Қайта бағалау резервін амортизациялау мен есептен шығару кезінде ауыстыру	-	-	-	(1,734,089)	-	-	1,734,089	-	-	-
Меншік иелерімен жүргізілген, капиталдың тікелей құрамында көрсетілген операциялар:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Резервтертік капиталды және басқа резервтерді толықтыру	-	28,234,846	726,410	-	-	-	(28,961,256)	-	-	-
Дивидендтер (33-ескертпе)	-	-	-	-	-	-	(28,234,846)	(28,234,846)	-	(28,234,846)
АӨҚО Академиясын иелену	-	-	-	-	-	-	200,156	200,156	-	200,156
Таза активтер бойынша бақыланбайтын үлестегі өзгерістер	-	-	-	-	-	-	374,097	374,097	(394,238)	(20,141)
Меншік иелерімен операциялардың жиынтығы	-	28,234,846	726,410	-	-	-	(56,621,849)	(27,660,593)	(394,238)	(28,054,831)
2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	260,191,879	3,073,004	16,097,528	236,721	998,485,838	151,829,992	1,449,914,962	3,287,590	1,453,202,552

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)

	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі капитал									
	Жарғылық капитал	Резервтік капитал	Басқа да резервтер	Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві	Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерві	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві	Бөлінбеген пайда	Барлығы	Бақыланбайтын үлестер	Барлық капитал
мың теңге										
2013 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	188,436,214	19,277,457	11,694,253	4,733,015	790,762,617	93,493,652	1,128,397,208	891,064	1,129,288,272
Барлық жиынтық кіріс										
Бір жылдағы пайда	-	-	-	-	-	-	59,993,945	59,993,945	205,150	60,199,095
Басқа да жиынтық кіріс/(зиян)										
Шетел валютасын қайта бағалаудан түскен таза пайда	-	-	-	-	-	12,538,692	-	12,538,692	-	12,538,692
Бағалы металдарды қайта бағалаудан болған таза зиян	-	-	-	-	-	(268,583,692)	-	(268,583,692)	-	(268,583,692)
Сату үшін қолда бар қаржы активтері әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	-	(3,336,811)	-	-	(3,336,811)	-	(3,336,811)
Пайданың немесе зиянның құрамына ауыстырылған, сату үшін қолда бар қаржы активтері әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	-	(3,792,411)	-	-	(3,792,411)	-	(3,792,411)
Пайданың немесе зиянның құрамына ауыстырылған, сату үшін қолда бар қаржы активтері құнсыздануынан зиян	-	-	-	-	98,270	-	-	98,270	-	98,270
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау	-	-	-	6,901,130	-	-	-	6,901,130	-	6,901,130
Басқа да жиынтық кірістің(зиянның) барлығы	-	-	-	6,901,130	(7,030,952)	(256,045,000)	-	(256,174,822)	-	(256,174,822)
Бір жылдағы жалпы кірістің (зиянның) жиынтығы	-	-	-	6,901,130	(7,030,952)	(256,045,000)	59,993,945	(196,180,877)	205,150	(195,975,727)
Қайта бағалау резервін амортизациялау мен есептен шығару кезінде ауыстыру	-	-	-	(1,247,616)	-	-	1,247,616	-	-	-
Капиталдың құрамында тікелей көрсетілген, меншік иелерімен операциялар:										
Резервтік капиталды толықтыру	-	43,520,819	(12,874,346)	-	-	-	(30,646,473)	-	-	-
Еншілес ұйымды иелену (41-ескертпе)	-	-	-	-	-	-	-	-	2,239,245	2,239,245
Таза активтер бойынша бақыланбайтын үлестегі өзгерістер	-	-	-	-	-	-	-	-	(38,543)	(38,543)
Еншілес ұйымның шығынға жазылуы	-	-	(4,056,517)	-	318,165	(2,247)	(12,462,581)	(16,203,180)	-	(16,203,180)
Меншік иелерімен операциялардың жиынтығы	-	43,520,819	(16,930,863)	-	318,165	(2,247)	(43,109,054)	(16,203,180)	2,200,702	(14,002,478)
2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	231,957,033	2,346,594	17,347,767	(1,979,772)	534,715,370	111,626,159	916,013,151	3,296,916	919,310,067

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Қ.Н. Келімбетов
Төраға

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2015 жылғы 17 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

2015 жылғы 17 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

11-79-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР

Ұйымдық құрылым және қызмет

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – «ҚҰБ») қаржылық есептілігінен және оның еншілес ұйымдарының (бірлесіп «Ұлттық Банк» деп аталады) қаржылық есептілігінен тұрады.

ҚҰБ Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің 1993 жылғы 13 сәуірдегі № 2134-ХІІ қаулысына сәйкес құрылған болатын. Осы Қаулыға сәйкес Қазақ КСР-інің Мемлекеттік Банкі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі болып қайта аталды.

ҚҰБ-ның негізгі мақсаты Қазақстан Республикасында баға тұрақтылығын қамтамасыз ету болып табылады. ҚҰБ-ға мынадай міндеттер жүктеледі: мемлекеттің ақша-кредит саясатын әзірлеу және жүргізу; төлем жүйелерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету; валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асыру; қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу; қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын, сондай-ақ құзыреті шегінде өзге де тұлғаларды реттеу, бақылау мен қадағалау; қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын және заңды мүдделерін қорғаудың тиісті деңгейін қамтамасыз ету; ақша-кредит статистикасы және сыртқы сектор статистикасы саласындағы статистикалық қызметті жүзеге асыру; Қазақстан Республикасының заңдарына және Қазақстан Республикасы Президентінің актілеріне сәйкес өзге де міндеттер.

Ұлттық Банк өзіне жүктелген міндеттерге сәйкес мынадай негізгі функцияларды орындайды: Қазақстан Республикасының мемлекеттік ақша-кредит саясатын әзірлейді және жүргізеді; Қазақстан Республикасы ұлттық валютасы банкноттары мен монеталарының жалғыз эмитенті болып табылады және Қазақстан Республикасының аумағында қолма-қол ақша айналысын ұйымдастырады; Қазақстан Республикасында валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асырады; ҚҰБ алтынвалюта активтерін басқаруды қамтамасыз етеді; қаржы нарығының және қаржы ұйымдарының, сондай-ақ өз құзыреті шегінде өзге де тұлғалардың қызметін реттейді; қаржы нарығының және қаржы ұйымдарының, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес өзге де тұлғалардың қызметін реттеуді, бақылауды және қадағалауды жүзеге асырады; Қазақстан Ұлттық Банкі мен Қазақстан Республикасының Үкіметі арасында жасалатын сенімгерлікпен басқару туралы шарттың негізінде Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын сенімгерлікпен басқаруды жүзеге асырады; Қазақстан Ұлттық Банкі мен «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ («БЖЗҚ») арасында жасалатын сенімгерлікпен басқару туралы шарт негізінде бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының зейнетақы активтерін сенімгерлікпен басқаруды жүзеге асырады; «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Заңда, Қазақстан Республикасының өзге заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде көзделген өзге де функциялар мен өкілеттіктерді жүзеге асырады.

ҚҰБ-ның бас офісі мынадай мекенжай бойынша тіркелген: Алматы қаласы, 050040, Көктем-3 ықшам ауданы, 21 үй. 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ-ның Қазақстан Республикасында 17 филиалы және 13 еншілес ұйымы, Ресей Федерациясының Москва қ. 1 өкілдігі бар.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

ҚҰБ-ның барлық еншілес ұйымдары Қазақстан Республикасында тіркелген. Негізгі еншілес ұйымдар төмендегідей:

Атауы	Құрылған жылы	Негізгі қызметі	Иелену үлесі, %	
			2014ж.	2013 ж.
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан теңге сарайы» РМК	1994	Монеталар шығару	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы» РМК	1996	Электрондық ақша аударымдары	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банктік сервис бюросы» РМК	1996	Бағдарламалық қамтамасыз етуге қызмет көрсету және әзірлеу	100.00	100.00
«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ	1999	Жеке тұлғалардың депозиттеріне кепілдік беру	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банкнот фабрикасы» РМК	2004	Банкноттар шығару	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің «Q-BRO» резервтік орталығы» АҚ	2007	ҚҰБ АТ жүйесінің үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қызметін қамтамасыз ету орталығы» АҚ	2011	Көлік қызметі, мүлікті басқару жөніндегі шаруашылық қызметті жүзеге асыру	100.00	100.00
«Проблемалық кредиттер қоры» АҚ	2011	Екінші деңгейдегі банктердің кредиттік портфельдерінің сапасын жақсартуға бағытталған шараларды іске асыру	100.00	100.00
«ҚРҰБ Ұлттық инвестициялық корпорациясы» АҚ	2012	Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының активтерін, ҚҰБ алтынвалюта активтерін, зейнетақы активтерін басқару	100.00	100.00
«Мемлекеттік кредиттік бюро» АҚ	2012	Кредиттік тарихты қалыптастыру және кредиттік есептерді беру	100.00	100.00
«Бағалы қағаздардың бірыңғай тіркеушісі» АҚ	2012	Бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізу	98.53	97.80
«Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ	1996	Депозитарлық қызмет	72.84	72.36
«Қазақстан қор биржасы» АҚ	1993	Қаржы нарықтарын ұйымдастыру және қызмет көрсету	51.49	50.10

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

2014 жылы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына, «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 5 тамыздағы № 884 қаулысына сәйкес Ұлттық Банк басшылығы Басқарманың 2014 жылғы 27 тамыздағы № 166 қаулысымен Қазақстан Ұлттық Банкінің республикалық меншіктегі «Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығы» академиясы» акционерлік қоғамының 100% акцияларын және «Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығы» рейтингтік агенттігі» акционерлік қоғамының 57% акцияларын қабылдауын мақұлдады. «Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығы» академиясы» АҚ-тың иелену сәтіндегі таза активтерінің құны 200,156 мың теңгені құрайды. «Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығы» рейтингтік агенттігі» АҚ-тың таза активтерінің теріс құны 10,551 мың теңге бар. Жоғарыда аталған ұйымдардың активтерінің елеулі емес құнын және әділ құны бойынша бағалауды айқындау қажеттілігін ескере отырып, «Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығы» академиясы» АҚ-тың және «Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығы» рейтингтік агенттігі» АҚ-тың қаржылық есептіліктерінің көрсеткіштері осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілмеді.

2014 жылы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 3 шілдедегі № 857 Жарлығына сәйкес банк секторын сауықтыру үшін «Проблемалық кредиттер қоры» (бұдан әрі – Қоғам) АҚ-ты капиталдандыруға Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан республикалық бюджетке 250,000,000 мың теңге мөлшерінде нысаналы трансферт бөлінді. Нысаналы трансфертті бөлу шеңберінде келіп түскен ақшаны игеру Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі 2014 жылғы қазанда бекіткен қаржыландыру жобасына қатаң сәйкестікте және Қазақстан Республикасының бекітілген нормативтік құжаттарына (Бюджеттің атқарылуы және оған қаржылық қызмет көрсету ережесі № 220) сәйкес Алматы қ. Қазынашылық департаментінің қатаң бақылауында 2015–2018 жылдардағы кезеңде кезең-кезеңімен жүзеге асыру болжанып отыр.

Қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз ету және екінші деңгейдегі банктердің активтерінің сапасын жақсарту мақсатында Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы Қоғам акционерлік қоғамының жалпы сомасы 250,000,000 мың теңге, саны 50,000 дана жарияланған артықшылықты акцияларын және номиналдық құны 1,000 теңге бір артықшылықты акциясын орналастыру арқылы Қоғамның жарғылық капиталын ұлғайтумен келісу туралы қаулы шығарды.

«Мемлекеттік мүлік туралы» 2011 жылғы 1 наурыздағы Қазақстан Республикасының Заңына, «Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы» 2013 жылғы 21 маусымдағы Қазақстан Республикасының Заңына, «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорын құру туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 31 шілдедегі № 747 қаулысына және ҚҰБ Басқармасының қаулысына сәйкес «МЖЗҚ» жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамы акцияларының ҚҰБ-ға тиесілі мемлекеттік пакеті Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетіне өтеусіз берілді.

2013 жылы «Бағалы қағаздар рыногы туралы» 2003 жылғы 2 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына және «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне микроқаржы ұйымдары қызметінің мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2012 жылғы 26 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ҚҰБ Басқармасы ұйымдастырылмаған бағалы қағаздар нарығында жазылу жолымен «Қазақстан қор биржасы» АҚ акцияларын ҚҰБ-ның иеленуін мақұлдады (41-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Операциялық орта

Қазақстанды қоса алғанда, дамушы елдердің нарықтары айтарлықтай дамыған нарықтардың тәуекелдеріне ұқсамайтын экономикалық, саяси, әлеуметтік, сот және заңнамалық тәуекелдерге ұшырауға бейім. Қазақстанда бизнесті жүргізуді реттейтін заңдар мен нормативтік актілер, жылдам өзгерістерге ұшырауы мүмкін, әр түрлі түсіндіру мүмкіндігі бар. Қазақстанның болашақтағы даму бағыты көп дәрежеде мемлекеттің салықтық және ақша-кредит саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге, сондай-ақ елдегі саяси ахуалдың өзгеруіне байланысты.

Қазақстанның мұнай мен газдың ауқымды көлемін өндіріп, экспорттауына байланысты, Қазақстанның экономикасы мұнай мен газдың әлемдік бағаларының өзгерістеріне ерекше сезімтал. 2014 жыл ішінде энергоресурстарға бағалар ауқымды бағаға төмендеді. Басшылық бағаның әрі қарай өгеруін және оның Ұлттық Банктің қаржылық жағдайына қалай әсер ететінін сенімді бағалай алмайды.

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ

ХҚЕС сәйкестігі туралы мәлімдеме

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы № 2155 Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ҚҰБ өзінің есеп саясатын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары («ХҚЕС») негізінде айқындайды.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік ҚҰБ қаржылық жағдайын және қызметінің нәтижелерін дәйекті көрсету мақсатында, Ұлттық Банктің Директорлар кеңесі 2013 жылғы 27 маусымда мақұлдаған, Ұлттық Банк орталық банк қызметінің сипатына сәйкес келеді деп қарастыратын ҚҰБ-ның есеп саясатына сәйкес дайындалды. ҚҰБ есеп саясаты Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі комитет (ХҚЕСК) шығарған ХҚЕС-ке және төменде сипатталған түрлендірулерді қоса алғанда, Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын түсіндіру жөніндегі комитет (ХҚЕСТК) шығарған түсіндірулерге негізделген.

Алтын және депозиттегі алтын алтынның нарықтық құны бойынша қайта бағаланады; алтынды, сондай-ақ шетел валютасымен көрсетілген активтер мен міндеттемелерді қайта бағалаудан алынған пайда капиталдың құрамындағы басқа да жиынтық кіріс ретінде көрсетіледі. Тікелей капиталдағы басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетілген, құнды қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы ұлғаюы есептен шығарылатын жағдайларды қоспағанда, қайта бағалау нәтижесінде туындайтын зиян пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Бұл жағдайда олар басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Қатысушы банктерден түсетін жарналар 2013 жылғы 5 желтоқсандағы жағдай бойынша түзетулерді қоса алғанда, «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес кепілдік беру қорының резерві ретінде міндеттемелер құрамында танылады.

Ақша-кредит саясатын жүзеге асыру шеңберінде жасалған мәмілелер, форвард, фьючерс, опцион және своп мәмілелерін қоса алғанда, номиналдық не амортизацияланған құны бойынша олардың мазмұнына және экономикалық мәніне байланысты есептілікте көрсетіледі.

Құнды анықтауға арналған база

Шоғырландырылған қаржылық есептілік алтынды, пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарын және сату үшін қолда бар, әділ құны бойынша көрсетілген қаржылық активтерді және қайта бағаланған құны бойынша көрсетілген үйлерді және жабдықтарды қоспағанда, нақты шығындар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды.

Функционалдық валюта және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін көрсету валютасы

ҚҰБ-ның функционалдық валютасы Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы болып табылатын Қазақстан теңгесі, ҚҰБ жүргізетін операциялардың және олармен байланысты, оның қызметіне әсер ететін жағдайлардың көпшілігінің экономикалық мәнін барынша жақсы көрсетеді. Қазақстан теңгесі сонымен қатар осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін көрсету валютасы болып табылады.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің барлық деректері бүтін мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дөңгелектенген.

Кәсіби тұжырымдарды, есептік бағалауларды және жорамалдарды пайдалану

Басшылық осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті ХҚЕС талаптарына сәйкес дайындау кезінде активтер мен міндеттемелерді ұсынуға және шартты активтер мен міндеттемелерді ашып көрсетуге қатысты бірқатар бағалаулар мен болжамдарды пайдаланады. Нақты нәтижелердің көрсетілген бағалаулардан айырмашылығы болуы мүмкін. Басшылықтың пікірінше, осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде кәсіби тұжырымдарды немесе есептік бағалауларды пайдалануды талап ететін маңызды салалар болған жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Есеп саясатының бұдан әрі сипатталған ережелері осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте берілген барлық есепті кезеңдерде жүйелі түрде қолданылды.

Шоғырландыру қағидаттары

Еншілес ұйымдар

ҚҰБ бақылауындағы ұйымдар еншілес ұйымдар болып табылады. Бақылау ҚҰБ-да ұйымдардың қызметінен пайда алу мақсатында олардың қаржылық және шаруашылық саясатын тікелей немесе жанама айқындау мүмкіндігінің болуымен айқындалады. Еншілес ұйымдардың қаржылық есептілігі шоғырландырылған қаржылық есептілікке көрсетілген бақылауды нақты белгілеген күннен бастап бақылауды нақты тоқтату күніне дейін енгізіледі.

Қорларды басқару

Ұлттық Банк инвесторлардың атынан инвестициялық компаниялардың активтерін басқарады. Ұлттық Банк мұндай компанияны бақылайтын жағдайларды қоспағанда, осы компаниялардың қаржылық есептілігі осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке қосылмайды.

Бақыланбайтын үлестерді сатып алу және сату

Ұлттық Банк шоғырландырылған қаржылық есептілікте бақыланбайтын үлестерді сатып алуды және шығынға жазуды акционерлермен операциялар ретінде көрсетеді. Бақыланбайтын үлестер түзетілген құн мен төленген немесе алынған өтемнің әділ құны арасындағы кез келген айырма тікелей капиталдың құрамында көрсетіледі және Ұлттық Банкке тиесілі болады.

Қауымдасқан ұйымдар

Қаржылық және шаруашылық саясатына Ұлттық Банк айтарлықтай ықпал ететін, бірақ Ұлттық Банк бақыламайтын ұйымдар қауымдасқан ұйымдар болып табылады. Шоғырландырылған қаржылық есептілікке Ұлттық Банктің қауымдасқан ұйымдардың пайдасындағы және зиянындағы көрсетілген айтарлықтай ықпал ету нақты белгіленген күннен бастап айтарлықтай ықпал нақты тоқтатылған күнге дейін үлестік қатысу әдісі бойынша есептелген үлесі туралы деректер кіреді. Қауымдасқан ұйымның зиянындағы Ұлттық Банктің үлесі Ұлттық Банктің қауымдасқан ұйымға қатысу үлесінен (ұзақмерзімді кредиттерді қоса алғанда) асып кеткен жағдайларда, көрсетілген қатысу үлесі нөлге дейін азайтылады және Ұлттық Банктің осы қауымдасқан ұйымға қатысты міндеттемелері болған жағдайды қоспағанда, кейінгі зияндарды көрсету тоқтатылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Шоғырландыру барысында алынып тасталатын операциялар

ҚҰБ мен еншілес ұйымдар, сондай-ақ еншілес ұйымдар арасындағы операциялар, осындай операциялар бойынша берешектердің қалдықтары, сондай-ақ көрсетілген операцияларды жасау барысында туындаған іске асырылмаған пайда шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау барысында алынып тасталады. Қауымдасқан ұйымдармен операциялардан түскен іске асырылмаған пайда Ұлттық Банктің осы ұйымдардағы үлесіне тең шамаға дейін шоғырландырылған қаржылық есептіліктен алынып тасталады. Қауымдасқан ұйымдармен операциялардан түскен іске асырылмаған пайда осы ұйымдарға инвестициялар шотымен байланыстырыла отырып шоғырландырылған қаржылық есептіліктен алынып тасталады. Іске асырылмаған зиян құнсыздану белгілерінің пайда болу жағдайларын қоспағанда, шоғырландырылған қаржылық есептіліктен пайда сияқты алынып тасталады.

Бақыланбайтын үлестер

Бақыланбайтын үлестер ҚҰБ-ға тікелей немесе жанама тиесілі емес еншілес ұйымдағы меншікті қаражатты білдіреді.

Бақыланбайтын үлестер қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте капиталдың құрамында ҚҰБ меншік иеріне тиесілі капиталдан бөлек көрсетіледі. Пайданың немесе зиянның және жалпы жиынтық кірістің құрамындағы бақыланбайтын үлестер пайда мен зиян туралы және жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте бөлек баппен көрсетіледі.

Алтын

Алтын шетелдік банктердегі депозиттердегі алтынвалюта қорларынан және сақтау орындарындағы құймадағы алтыннан тұрады. Алтын шоғырландырылған қаржылық есептілікте есепті күнгі әділ құны бойынша есепке алынады. Әділ құн Лондон бағалы металдар нарығы қауымдастығы белгілеген таңертеңгі фиксинг негізінде белгіленеді. Алтынның нарықтық құны бойынша қайта бағалаудан түскен кірістер басқа да жиынтық кіріс шоттарында тікелей көрсетіледі. Қайта бағалаудан болған зиян пайда және зиян құрамында олар өткен кезеңдердің іске асырылмаған таза пайдасынан асатын бөлікте көрсетіледі, олай болмаған жағдайда олар тікелей капиталдағы басқа да жиынтық кірісті азайтады.

Шетел валютасындағы операциялар

Шетел валютасындағы операциялар Ұлттық Банктің тиісті функционалдық валютасына операцияларды жасау күні қолданылған айырбастау бағамдары бойынша аударылады. Есепті күнгі жағдай бойынша шетел валютасымен көрсетілген ақшалай активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданылған айырбастау бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасымен көрсетілген ақша активтерімен және міндеттемелермен операциялардан түскен пайда немесе зиян кезең басындағы жағдай бойынша функционалдық валютадағы, тиімді мөлшерлеме бойынша есептелген пайыздардың шамасына түзетілген амортизациялық құн және кезең ішіндегі төлемдер мен есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша айырбастау бағамымен функционалдық валютаға аударылған шетел валютасындағы амортизациялық құн арасындағы айырманы білдіреді. Шетел валютасымен көрсетілген, әділ құны бойынша бағаланатын ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнды айқындау күнгі қолданылған айырбастау бағамдары бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасына аудару нәтижесінде туындаған бағамдық айырмалар басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі. Шетел валютасымен көрсетілген және нақты шығын бойынша көрсетілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер операция жасау күнгі қолданылған айырбастау бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Ақша қаражаты және оның баламалары

Ақша қаражатына және олардың баламаларына басқа да банктердегі кассадағы қолма-қол ақша, бос қалдықтар («ностро» түріндегі шоттар), сондай-ақ әділ құнның өзгеруінің айтарлықтай тәуекеліне ұшырамайтын және Ұлттық Банк қысқамерзімді міндеттемелерді реттеу үшін пайдаланатын бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем өтімділігі жоғары қаржы активтері кіреді.

Қаржы құралдары

Қаржы құралдарын жіктеу

Пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары:

- негізінен, жақын болашақта сату немесе сатып алу мақсатында сатып алынатын немесе танылатын;
- бірлесіп басқарылатын және жақында ғана қысқамерзімді перспективада пайда алу дәлелі бар болған сәйкестендірілген қаржы құралдары портфелінің бір бөлігі болып табылатын;
- туынды (хеджирлеу құралдары ретінде құрылған және нақты пайдаланылатын туынды қаржы құралдарын қоспағанда) болып табылатын; не
- бастапқы тану сәтінде пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатқа айқындалған болып табылатын қаржы активтерін немесе міндеттемелерін білдіреді.

Егер мынадай талаптардың бірі орындалса, Ұлттық Банк қаржы активтерін және міндеттемелерін пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатқа айқындай алады:

- активтерді немесе міндеттемелерді басқару, оларды бағалау және ішкі есептерде көрсету әділ құн негізінде жүзеге асырылады;
- осындай тәсіл бухгалтерлік есепте өзгеше болуы мүмкін сәйкессіздіктердің әсерін толық немесе барынша жояды; немесе
- активтің немесе міндеттеменің құрамында туынды қаржы құралы болмаған кезде шарт бойынша күтілуі мүмкін ақша қаражатының ағындарын айтарлықтай өзгертетін орнатылған туынды қаржы құралы болады.

Саудаға арналған, оң әділ құны бар барлық туынды қаржы құралдары, сондай-ақ келісімшарттарды сатып алуға арналған опциондар шоғырландырылған қаржылық есептілікте активтер ретінде көрсетіледі. Саудаға арналған, теріс әділ құны бар барлық туынды қаржы құралдары, сондай-ақ келісімшарттарды сатуға арналған опциондар шоғырландырылған қаржылық есептілікте міндеттеме ретінде көрсетіледі.

Басшылық қаржы құралын бастапқы тану кезінде жатқызылуға тиіс санатты айқындайды. Бастапқы тану кезінде пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатқа жатқызылған туынды қаржы құралдары кейіннен қаржы құралдарының басқа санатына қайта жіктелмейді.

Басқа да қаржы құралдары пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары санатынан өте сирек жағдайларда қайта жіктелуі мүмкін. Жақын болашақта қайталанбауы мүмкін, әдеттен тыс жекелеген оқиғалар сирек жағдайлар болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Берілген кредиттер мен дебиторлық берешек, Ұлттық Банк:

- жедел немесе ең жақын арада сатуға ниет білдірген;
- бастапқы тану кезінде пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатқа айқындайтын;
- бастапқы тану кезінде сату үшін қолда бар санатына айқындайтын; не
- ҚҰБ бастапқыда жүзеге асырылған барлық инвестицияларды кредиттің құнсыздануынан өзге себептермен өтей алмайтын туынды емес қаржы активтерін қоспағанда, белсенді қызмет ететін нарықта бағасы белгіленбейтін тіркелген немесе белгілі бір төлемдері бар туынды емес қаржы активтерін білдіреді.

Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар («ӨДҰ»):

- бастапқы тану кезінде Ұлттық Банк пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатта айқындайтын;
- Ұлттық Банк сату үшін қолда бар санатына айқындайтын; не
- кредиттер мен дебиторлық берешек анықтамасына сәйкес келетін туынды емес қаржы активтерін қоспағанда, тіркелген немесе белгілі бір төлемдері және тіркелген өтеу мерзімі бар, Ұлттық Банк өтеу мерзіміне дейін ұстап тұруға ниетті және мүмкіндігі бар туынды емес қаржы активтерін білдіреді.

Сату үшін қолда бар қаржы активтері («СҰҚБ») сату үшін қолда бар санатында айқындалатын немесе берілген кредиттер мен дебиторлық берешектің анықтамасына жатпайтын туынды қаржы құралдарын, өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестицияларды не пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды қаржы құралдарын білдіреді.

Қаржы құралдарын шоғырландырылған қаржылық есептілікте тану

Ұлттық Банк нысаны көрсетілген қаржы құралдары болып табылатын шарттық қатынастарға кірген кезде қаржы активтері мен міндеттемелері қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Қаржы активтерін стандартты сатып алудың барлық жағдайлары мәміле жасау күні көрсетіледі.

Қаржы құралдарының құнын бағалау

Қаржы активі немесе міндеттемесі бастапқыда әділ құны плюс өзгерісі кезеңнің пайдасы немесе зияны құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланбайтын қаржы активі немесе міндеттемесі, қаржы активін немесе міндеттемесін сатып алуға немесе шығаруға тікелей қатысты мәмілелер бойынша шығындар болған жағдайда бағаланады.

Активтер болып табылатын туынды қаржы құралдарын қоса алғанда, қаржы активтері бастапқы танылғаннан кейін:

- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі пайдаланыла отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланатын берілген кредиттер мен дебиторлық берешекті;
- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі пайдаланыла отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланатын, өтегенге дейін ұсталатын инвестицияларды;
- белсенді жұмыс істейтін нарықта нарықтық баға белгіленімі жоқ және әділ құнын жеткілікті дәрежеде сеніммен айқындауға болмайтын үлестік құралдарға инвестицияларды қоспағанда, сату немесе өзге де шығару нәтижесінде келтірілуі мүмкін мәмілелер бойынша қандай да болмасын шығынды шегерместен олардың әділ құны бойынша бағаланады. Мұндай құралдар шоғырландырылған қаржылық есептілікте нақты шығындар бойынша көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелерін және әділ құны бойынша көрсетілген қаржы активін аудару тануды тоқтату критерийлеріне сәйкес келмеген кезде туындайтын қаржы міндеттемелерін қоспағанда, барлық қаржы міндеттемелері амортизацияланған құны бойынша бағаланады.

Амортизацияланған құн

Қаржы активінің немесе міндеттемесінің амортизацияланған құны актив немесе міндеттеме бастапқы тану кезінде бастапқы тану құны мен өтеу кезіндегі тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып айқындалған құны арасындағы жинақталған амортизацияның шамасына түзетілген берешектің негізгі сомасын төлеуді шегере отырып, сондай-ақ құнсызданудан болған зиянды шегере отырып бағаланған құнды білдіреді. Сыйақылардың және дисконттардың шамасы, сондай-ақ мәмілелер бойынша шығындар сомасы тиісті құралдың баланстық құнына кіреді және осы құралдың тиімді пайыздық мөлшерлемесіне қарай амортизацияланады.

Әділ құны бойынша бағалау қағидаты

Әділ құн активті сату кезінде алынған немесе нарықтың қатысушылары арасындағы бағалау күнгі әдеттегі мәміле шеңберінде міндеттемелерді беру кезінде төленген бағаны, мұндай бағаның тікелей бақыланатын немесе басқа бағалау әдістемесін пайдалана отырып есеп айырысу арқылы алынғандығына қарамастан, білдіреді.

Ұлттық Банк, мүмкіндігінше, құралдың әділ құнын осы құралдың активті нарықтағы баға белгілеуді пайдалана отырып бағалайды. Егер баға белгілеулер бақыланатын болып, нарықтың тәуелсіз қатысушылары арасындағы нақты және жүйелі мәмілелерді көрсеткен жағдайда, нарық активті болып танылады.

Егер нарық қаржы құралы үшін активті болып табылмаған жағдайда, Ұлттық Банк әділ құнды бағалау әдістерін пайдалана отырып айқындайды. Бағалау әдістеріне бір-біріне тәуелсіз тараптар (олар болған жағдайда) арасында жақын арада жасалған мәмілелерге қатысты ақпаратты, мәні бойынша ұқсас құралдардың ағымдағы әділ құнына сілтемені, ақша қаражатының дисконтталған ағындарының талдауын, сондай-ақ опциондардың құнын бағалау моделін пайдалану кіреді. Іріктелген бағалау әдістері нарықтық деректерді барынша пайдаланады, Ұлттық Банк үшін ерекше бағалауларды барынша аз дәрежеде негізге алады, нарықтың қатысушылары баға белгілеу кезінде назарға алуы мүмкін барлық факторлар кіреді, сондай-ақ экономикада қабылданған, қаржы құралдарының бағасын белгілеудің тәсілдеріне сәйкес келеді. Бағалау әдістерінде пайдаланылатын деректер нарықтағы болжанатын ахуалды және қаржы құралдарына тән тәуекел мен кірістілік факторларын бағалауды барабар көрсетеді.

Бастапқы тану кезінде қаржы құралының әділ құнының үздік дәлелі мәміленің бағасы болып табылады, яғни құралдың әділ құны нарықта сол уақытта сол құралмен жасалған (қандай да болмасын түрлендірусіз немесе өзгертусіз), оларға қатысты деректер қолжетімді немесе әділ құн пайдаланылатын айнымалыларға тек ақпаратқа қолжетімді болатын нарықтардың деректері ғана кіретін бағалау әдісіне негізделген мәмілелермен салыстыру арқылы расталатын жағдайларды қоспағанда, төленген немесе алынған өтеудің әділ құны болып табылады. Егер мәміле бағасы бастапқы тану кезінде қаржы құралының әділ құнының үздік дәлелін білдіретін болса, қаржы құралы бастапқыда мәміле бағасының негізінде бағаланады және осы баға мен бастапқыда бағалау моделін пайдалану нәтижесінде алынған құн арасында туындаған кез келген айырма нәтижесінде құралдың айналыста болған кезеңі ішінде, бірақ бағалау қолжетімді нарықтық деректермен расталған сәттен немесе мәміле жабылған сәттен кешіктірілмей пайда немесе зиян құрамында тиісті түрде көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Активтер мен ұзын позициялар сұраныс бағасының негізінде бағаланады; міндеттемелер мен қысқа позициялар ұсыныс бағасының негізінде бағаланады. Егер Ұлттық Банкте өзара өтелетін позициялар бар болса, мұндай позицияларды бағалау үшін орташа нарықтық бағалар пайдаланылады және сұраныстың немесе ұсыныстың бағасына дейін түзету нақты жағдайға сәйкес таза ашық позицияға қатысты ғана жүзеге асырылады. Әділ құн құралға қатысты кредиттік тәуекелді көрсетеді және Ұлттық Банктің құрамына кіретін ұйымның және, егер бұл қажет болса, қарсы агенттің кредиттік тәуекелін есепке алуға арналған түзетулерді қамтиды. Әділ құнның модельдерді пайдалана отырып алынған бағалары, егер Ұлттық Банк нарықтың үшінші тарап болып табылатын қатысушысы оларды мәміле жасау кезінде баға белгілеу үшін ескере алады деп пайымдаса, өтімділік тәуекелі немесе белгісіздік факторлары сияқты кез келген басқа факторларға қатысты түзетіледі.

Кейіннен қайта бағалау кезіндегі пайда және зиян

Қаржы активінің немесе міндеттемесінің әділ құны өзгерген кезде туындайтын пайда немесе зиян былайша көрсетіледі:

- пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатта жіктелген қаржы құралы бойынша пайда немесе зиян пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі;
- сату үшін қолда бар қаржы активі бойынша пайда немесе зиян активті тану тоқтатылған, бұрын капитал құрамында көрсетілген жинақталған пайдалар немесе зияндар пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған сәтке дейін капитал құрамында басқа да жиынтық кіріс ретінде (сату үшін қолда бар борыштық қаржы құралдары бойынша шетел валютасындағы қалдықтарды аударудан болған құнсызданудан және пайда немесе зияннан болған зияндарды қоспағанда) көрсетіледі. Сату үшін қолда бар қаржы активі бойынша кірістер пайда немесе зиян құрамына туындаған сәттен бастап тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі пайдаланыла отырып көрсетіледі.

Амортизацияланған құн бойынша көрсетілген қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша пайда немесе зиян қаржы активін немесе міндеттемені тану немесе олардың құнсыздануы тоқтатылған жағдайда, сондай-ақ сыйлықақының немесе дисконттың тиісті амортизациясын есептеу барысында пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Тануды тоқтату

Ұлттық Банк қаржы активін тануды ол осы қаржы активі бойынша ақша қаражаты ағындарына шартта көзделген құқығын жоғалтқан кезде не ол қаржы активін осы қаржы активін меншіктеу құқығына байланысты барлық тәуекелдер және пайдалар іс жүзінде басқа тарапқа берілетін мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде берген немесе Ұлттық Банк осы қаржы активін меншіктеу құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалардың айтарлықтай бөлігін өткізбеген және сол сияқты сақтамаған, бірақ қаржы активін бақылауды сақтамаған кезде жоғалтады. Тануды тоқтатуға арналған талаптар сақталатын, өткізілетін қаржы активтеріндегі Ұлттық Банк құрған немесе ол үшін сақталған кез келген қатысу үлесі қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте бөлек актив немесе міндеттеме ретінде танылады. Ұлттық Банк қаржы міндеттемесін тануды ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалып жатқан, жойылған немесе тоқтатылған кезде тоқтатады.

Егер Ұлттық Банк меншікті борыштық міндеттемесін сатып алса, онда ол қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есептіліктен алынып тасталады және міндеттеменің баланстық құны мен төленген өтемақы арасындағы айырма міндеттемені мерзімінен бұрын өтеуден түскен пайда мен зиян құрамына кіріс немесе зиян ретінде кіреді.

Ұлттық Банк өтеу үшін үмітсіз деп танылған активтерді есептен шығарады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Кері репо мәмілелері

Кері сату міндеттемесімен сатып алу туралы келісімдер шеңберінде сатып алынған бағалы қағаздар қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есептіліктің жеке жолында кері репо мәмілелері ретінде көрсетіледі. Сатып алу бағасы мен кері сату бағасы арасындағы айырма пайыздық кірісті білдіреді және тиімді сыйақы мөлшерлемесі әдісін пайдалана отырып репо мәмілесін қолдану кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Туынды қаржы құралдары

Туынды қаржы құралдарына «своп» мәмілелері, мерзімді және фьючерс мәмілелері және сыйақы мөлшерлемесіне арналған опциондар, шетел валютасы, бағалы металдар және бағалы қағаздар, сондай-ақ жоғарыда аталған құралдардың кез келген тәсілдері кіреді.

Туынды қаржы құралдар бастапқыда мәміле жасау күнгі әділ құны бойынша көрсетіледі және нәтижесінде әділ құны бойынша қайта бағаланады. Барлық туынды қаржы құралдары, егер олардың әділ құны оң болып табылса, активтер ретінде көрсетіледі, егер олардың әділ құны теріс болып табылса, міндеттемелер ретінде көрсетіледі.

Туынды қаржы құралдарының әділ құнының өзгерістері дереу пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Туынды қаржы құралдары басқа шарттық қатынасқа («негізгі шарт») кіріктірілуі мүмкін. Кіріктірілген туынды қаржы құралдары негізгі шарттан бөлініп алынады және егер кіріктірілген туынды қаржы құралдарының экономикалық сипаттамалары және тәуекелдері негізгі шарттың экономикалық сипаттамаларымен және тәуекелдерімен тығыз байланыста болмаған жағдайда ғана, кіріктірілген туынды қаржы құралдарының талаптары сияқты талаптары бар бөлек құрал туынды құралдардың анықтамасына сәйкес келсе және егер осы құрамдас құрал өзгерісі кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланбаған жағдайда, шоғырландырылған қаржылық есептілікте дербес туынды қаржы құралдары ретінде көрсетіледі. Өзгерісі кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелеріне кіріктірілген туынды қаржы құралдары негізгі шарттан бөлініп алынбайды.

Ұлттық Банктің тәуекелдерді хеджирлеу мақсатында туынды қаржы құралдарымен сауда операцияларын жүзеге асыратынына қарамастан, көрсетілген операциялар ақша ағындарын хеджирлеу операцияларын есепке алу қағидаларын қолдануға арналған критерийлерге сәйкес келмейді.

Өзара есепке алу

Ұлттық Банктің қаржы активтері мен қаржы міндеттемесі өзара есепке алынады және, егер бұл үшін баланста танылған сомаларды есепке алуды жүзеге асыруға заңды бекітілген құқық болған және тараптардың берешекті өзара есепке алу арқылы реттеуге немесе активті өткізуге және бір мезгілде міндеттемені орындау ниеті болған жағдайда қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте сальдоланған сома көрсетіледі.

Бухгалтерлік есеп стандарттарында немесе тиісті түсіндірмеде талап етілген немесе рұқсат етілген жағдайларды қоспағанда, кірістер мен шығыстар пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынбайды, бұл ретте осындай жағдайлар Ұлттық Банктің есеп саясатында бөлек ашылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Айналыстағы ақша

Айналыстағы ақша олардың номиналдық құны бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Айналыстағы ақша оны Ұлттық Банк екінші деңгейдегі банктерге берген кездегі міндеттеме ретінде есепке алынады. Сақтау орнында және кассада бар ұлттық валютадағы банкноттар мен монеталар айналыстағы ақша құрамына кіргізілген жоқ.

Банкноттар мен монеталар шығару шығыстарына күзет, тасымалдау, сақтандыру бойынша шығыстар және басқа шығыстар кіреді. Банкноттар мен монеталар шығару шығыстары олардың резервтік қорда есептелуіне қарай танылады және пайда мен зиян туралы шоғырландырылған есептілікте бөлек бапта көрсетіледі.

Кепілдік беру қорының резервтері

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерді міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (2013 жылғы 5 желтоқсандағы өзгерістерімен және толықтыруларымен қоса) сәйкес ҚҰБ-ның еншілес ұйымы «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ қатысушы банк мәжбүрлеп таратылған жағдайда қатысушы банктер салымшыларына белгілі деңгейге дейін сомаларды қайтарып беруге міндетті. Ұлттық Банк депозиттерге кепілдік беру жоспарына қатысатын банктердің жарналарын жинақтау мақсатында кепілдік қоры резервтерін құрады. Ұлттық Банктің есеп саясатына сәйкес кепілдік беру қорының резервтері қатысушы банктердің жинақталған жарналарынан тұрады.

Басқарудағы активтер

Ұлттық Банк кастодиандық қызмет көрсетеді, оның нәтижесінде үшінші тараптардың атынан активтерді иеленеді. Осы активтер және олар бойынша кірістер шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілмейді, себебі бұл активтер Ұлттық Банкке тиесілі емес. Қызметтің осы түрінен алынатын комиссиялық сыйақылар пайда мен зиян құрамында комиссиялық кірістер түрінде берілген.

Негізгі құрал-жабдықтар

Негізгі құрал-жабдықтар объектілері шоғырландырылған қаржылық есептілікте бұдан әрі сипатталғандай, қайта бағаланған құны бойынша көрсетіледі.

Егер негізгі құрал-жабдықтар объектілері әртүрлі тиімді пайдалану мерзімі бар бірнеше компоненттен тұрған жағдайда, осындай компоненттер негізгі құрал-жабдықтардың бөлек объектілері ретінде көрсетіледі.

Қайта бағалау

Ғимараттар мен жабдықтар тұрақты негізде қайта бағалануы тиіс. Қайта бағалау кезеңділігі қайта бағалануы тиіс ғимараттар мен жабдықтардың әділ құнының өзгеруіне қатысты болады. Ғимараттардың құнын бағалау нәтижесіндегі ұлғаю, пайда немесе зиян құрамында көрсетілген, аталған объектілердің құнын қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы төмендеуді өтеу жүргізілген жағдайларды қоспағанда, капиталдың құрамында тікелей басқа да жиынтық табыс ретінде көрсетіледі. Осы жағдайда қайта бағалау нәтижесі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетілетін көрсетілген, аталған объектілердің құнын қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы ұлғаюды есептен шығару жүргізілген жағдайларды қоспағанда, ғимараттардың құнын бағалау нәтижесіндегі төмендеу, пайда немесе зиян есебі құрамында көрсетіледі. Осы жағдайда қайта бағалау нәтижесі басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі.

Амортизация

Негізгі құрал-жабдықтар бойынша амортизация оларды тиімді пайдалану болжанған мерзім ішінде тозуды біркелкі есептеу әдісі бойынша есептеледі және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Банкноттар мен монеталар шығару үшін «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банкнот фабрикасы» РМК және «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан теңге сарайы» РМК пайдаланатын жабдықтың амортизациясы жекелеген активтердің күтіліп отырған өнімділігі негізінде өнім өлшем бірлігі әдісі бойынша есептеледі және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Амортизация объектіні сатып алған күннен бастап, ал шаруашылық жүргізу тәсілімен тұрғызылған негізгі құрал-жабдықтар үшін объектіні салу аяқталған және ол пайдалануға дайын болған кезден бастап есептеледі. Жер учаскелері бойынша амортизация есептелмейді. Негізгі құрал-жабдықтардың әртүрлі объектілерінің тиімді пайдалану мерзімдері мынадай түрде берілуі мүмкін:

Үйлер мен ғимараттар	7 жылдан 40 жылға дейін
Жиһаз және жабдық	3 жылдан 10 жылға дейін
Компьютер жабдығы	3 жылдан 5 жылға дейін
Көлік құралдары	5 жылдан 25 жылға дейін
Материалдық емес активтер	1 жылдан 10 жылға дейін

Монтаждау талап етілетін жабдықты жиынтықтау үшін сатып алынған негізгі құралдарды және негізгі құрал-жабдықтардың құрамына кіретін материалдық емес активтерді қоспағанда, біреуінің және (немесе) жиынтығының құны 200 (екі жүз) айлық есептік көрсеткішке дейін болатын, пайдалануға берілген негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтер бір мезгілде жүйеден тыс есепте көрсетіле отырып Ұлттық Банк шығыстарының шотына жатқызылады. 2014 және 2013 жылдары айлық есептік көрсеткіштің мөлшері тиісінше 1,852 теңге және 1,731 теңге.

Материалдық емес активтер

Сатып алынған материалдық емес активтер шоғырландырылған қаржылық есептілікте нақты шығындар бойынша көрсетіледі.

Арнайы бағдарламалық қамтамасыз етуге арналған лицензияларды сатып алу және оны ендіру шығындары тиісті материалдық емес активтің құнында капиталдандырылады.

Материалдық емес активтер бойынша амортизация олардың тиімді пайдаланудың болжанған мерзімі ішінде тозуды біркелкі есептеу әдісі бойынша есептеледі және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Материалдық емес активтердің тиімді пайдалану мерзімдері 1 жылдан 10 жылға дейін өзгеріп отырады.

Активтердің құнсыздануы

Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері

Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері негізінен банктердегі шоттар мен депозиттерден және басқа да қаржылық институттардан, кері репо келісімдерінен, өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялардан және басқа да қаржылық активтерден (бұдан әрі – «кредиттер мен дебиторлық берешек») тұрады. Ұлттық Банк ықтимал құнсыздануды айқындау мақсатында берілген кредиттерді және дебиторлық берешекті тұрақты түрде бағалайды. Берілген кредит және дебиторлық берешек құнсызданады және құнсызданудан болған зиян кредит пен дебиторлық берешек бастапқы танудан кейін орын алған бір немесе бірнеше оқиғалардың нәтижесінде құнсызданудың объективті дәлелдемесі болған кезде және көрсетілген оқиғаның (немесе оқиғалардың) кредит бойынша ақша қаражатының болжанатын болашақтағы ағындарына жеткілікті дәрежеде сенімді бағалау мүмкін болатын ықпал етуінің болуы шартымен танылады.

Қаржы активтері құнсыздануының объективті дәлелдемесіне міндеттемелерді орындамау (қарыз алушының немесе эмитенттің дефолты) немесе қарыз алушының төлемдердің мерзімін өткізуі, қарыз алушының шарт бойынша міндеттемелерін немесе шарттың талаптарын бұзуы, кредитті немесе авансты Ұлттық Банк кез келген басқа жағдайда қарамайтын қайта құрылымдау шартымен, қарыз алушының немесе эмитенттің ықтимал банкроттық белгілері, бағалы қағаздар үшін белсенді нарықтың жоғалуы, қамтамасыз ету құнының төмендеуі немесе топқа кіретін қарыз алушылардың төлем қабілетінің нашарлауы немесе көрсетілген топқа кіретін қарыз алушылардың міндеттемелерін орындамауымен түзетілетін экономикалық жағдайлардың өзгеруі сияқты активтер тобына жататын қадағалауға болатын басқа да деректер кіреді.

Ұлттық Банк құнсызданудың объективті дәлелдемелерінің болуын жеке алғанда маңызды болып табылатын кредиттер мен дебиторлық берешек бойынша жеке және жеке алғанда маңызды болып табымайтын кредиттер мен дебиторлық берешек бойынша жеке немесе ұжымдық түрде бағалайды. Егер Ұлттық Банк жеке бағаланатын кредиттер мен дебиторлық берешек бойынша құнсызданудың объективті дәлелдемелерінің жоқ екенін, маңызды немесе маңызды емес екенін айқындаса, олар ұқсас сипаттағы кредиттік тәуекелі бар кредиттер мен дебиторлық берешек тобына кіргізіледі және құнсыздануы ұжымдық түрде бағаланады. Құнсыздануы жеке бағаланатын, олар бойынша құнсызданудан зиян туындайтын немесе туындай беретін кредиттер мен дебиторлық берешек құнсыздануы ұжымдық түрде айқындалатын бағалауға кіргізілмейді.

Кредит немесе дебиторлық берешек бойынша құнсызданудан зиян шегудің объективті дәлелдемесі болған жағдайда, зиян сомасы кредиттің немесе дебиторлық берешектің баланстық құны мен кредит немесе дебиторлық берешек бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдаланыла отырып дисконтталған өтелетін кепілдік және қамтамасыз ету құнын қоса алғанда, болашақта болжанатын ақша қаражаты ағындарының ағымдағы сәтке келтірілген құны арасындағы айырма ретінде өлшенеді. Ақша қаражатының ағындары жасалған шарттардың талаптарына сәйкес және ағымдағы экономикалық жағдайды көрсететін қолда бар тиісті ақпарат негізінде түзетілген зиян шегудің тарихи тәжірибесі ақша қаражатының болжамды ағындарын айқындау үшін негіз болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Бірқатар жағдайларда кредит немесе дебиторлық берешек бойынша құнсызданудан болған зиян сомасын айқындау үшін қажетті, қолда бар ақпарат шектеулі болуы немесе ағымдағы талаптарға және жағдайларға сәйкес келмеуі мүмкін. Мұндай жағдай қарыз алушы қаржы қиындықтарын бастан кешірген, ал осындай қарыз алушыларға қатысты қол жетерлік ақпарат көлемі шектеулі болған кезде орын алуы мүмкін. Осындай жағдайларда Ұлттық Банк құнсызданудан болған зиян сомасын айқындау үшін өз тәжірибесін және пайымдауларын пайдаланады.

Кредиттер мен дебиторлық берешектің құнсызданудан болған барлық зиян пайда мен зиян құрамында көрсетіледі және егер өтелетін құнның кейіннен өсуі құнсызданудан болған зияндарды танығаннан кейін болған оқиғаға объективті байланысты болуы мүмкін жағдайда ғана қалпына келтірілуі тиіс.

Егер кредит бойынша берешекті өндіріп алу мүмкін болмаған жағдайда, кредит кредиттің құнсыздануға арналған тиісті резерв есебінен есептен шығарылады. Осындай кредиттер (және кредиттердің құнсыздануға арналған кез келген тиісті резервтер) басшылық қаржы активтері бойынша берешекті өндіріп алу мүмкін еместігін айқындағаннан және қаржы активтері бойынша берешекті өндіріп алу жөніндегі барлық қажетті рәсімдер аяқталғаннан кейін есептен шығарылады.

Нақты шығындар бойынша көрсетілетін қаржы активтері

Нақты шығындар бойынша көрсетілетін қаржы активтеріне сату үшін қолда бар инвестициялардың құрамына кіргізілген баға белгіленбейтін үлестік құралдар кіреді, олардың әділ құнын жеткілікті дәрежеде сенімді айқындау мүмкін болмағандықтан олар әділ құны бойынша көрсетілмейді. Осындай инвестициялардың құнсыздануы болатын объективті белгілер болған жағдайда құнсызданудан болған зиян инвестициялардың баланстық құны мен осындай қаржы активтері бойынша пайданың ағымдағы нарықтық нормасын пайдалана отырып дисконтталған ақша қаражатының болашақта болжанатын ағынының ағымдағы сәтке сәйкес келтірілген құны арасындағы айырма ретінде есептеледі.

Көрсетілген инвестициялардың құнсыздануынан болған барлық зиян пайда мен зиянның құрамында көрсетіледі және қалпына келтірілмейді.

Сату үшін қолда бар қаржы активтері

Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің құнсыздануынан болған зиян басқа да жиынтық табыстың құрамында танылған, жинақталған зиянды қайта жіктелген түзету ретінде пайда немесе зиян құрамына аудару арқылы танылады. Басқа да жиынтық табыстың құрамынан пайда немесе зиян құрамына қайта жіктелетін зиян негізгі сома мен амортизацияның кез келген төлемдері шегерілген сатып алу құны және бұрын пайда немесе зиян құрамында танылған құнсызданудан болған зиян шегерілген ағымдағы әділ құн арасындағы айырманы білдіреді. Құнсыздануға арналған, ақшаның уақытша құнына жататын резервтің өзгерісі пайыздық табыстың компоненті ретінде көрсетіледі.

Сату үшін қолда бар үлестік бағалы қағазға инвестицияның әділ құнының осы бағалы қағаз бойынша нақты шығыннан төмен құнға дейін айтарлықтай немесе ұзаққа созылып отырған төмендеуі құнсызданудың объективті дәлелі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Егер келесі кезеңде сату үшін қолда бар, құнсызданған борыштық бағалы қағаздың әділ құны өскен және ұлғаю құнсызданудан болған зиян пайда немесе зиян құрамында танылғаннан кейін болған оқиғаға объективті байланысты болуы мүмкін болған жағдайда, құнсызданудан болған зиян және қалпына келтірілген өлшем пайда немесе зиян құрамында танылады. Алайда сату үшін қолда бар, құнсызданған үлестік бағалы қағаздың әділ құнын кез келген келесі қалпына келтіру басқа да жиынтық табыстың құрамында танылады.

Қаржылық емес активтер

Кейінге қалдырылған салықтардан өзге, басқа да қаржылық емес активтер әрбір есептік күнгі жағдай бойынша құнсыздану белгілерінің болуына бағаланады. Гудвилдің өтелетін құны әрбір есептік күнгі жағдай бойынша бағаланады. Қаржылық емес активтердің өтелетін құны сату бойынша шығыстарды және пайдаланудан түскен құндылықтарды шегергендегі әділ құнның неғұрлым үлкен шамасы болып табылады. Пайдаланудан түскен құндылықтарды айқындау кезінде ақша қаражатының болжанатын болашақ ағындары салық салғанға дейінгі дисконттау мөлшерлемелерін пайдалана отырып олардың бағалау күнгі құнына сәйкестендірілген құнына дисконтталады, ол ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын және осы активке тән тәуекелдерді көрсетеді. Ақша қаражаты ағыны басым болмайтын, басқа активтермен басым болатын белгілі бір дәрежеде ақша қаражатынан тәуелді емес актив үшін өтеу құны актив жатқызылатын ақша қаражаты басым болатын активтер тобы бойынша айқындалады. Құнсызданудан болған зиян ақша қаражатынан басым активтің немесе активтер тобының баланстық құны оның өтелетін құнынан артық болған кезде танылады.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан болған барлық зиян пайда мен зиян құрамында көрсетіледі және өтелетін құнды айқындау кезінде пайдаланылатын бағаларда өзгерістер болған жағдайда ғана қалпына келтірілуі тиіс. Егер құнсызданудан болған зиян шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілмесе, активтің құнсыздануынан болған кез келген зиян қалыптасуы мүмкін осындай баланстық құннан (амортизация және тозу шегерілген) аспайтын активтің баланстық құны көлемінде қалпына келтірілуі тиіс. Гудвилдің құнсыздануынан зиянға есептен шығарылған сома қалпына келтірілмейді.

Резервтер

Резерв қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есепте болған оқиға нәтижесінде Ұлттық Банкте заңды немесе негізделген міндеттеме туындаған және осы міндеттемені орындау үшін қаражаттың әкетілу ықтималдылығы болған жағдайда көрсетіледі. Егер осындай міндеттеменің сомасы едәуір болса, онда резервтер салық салуға дейінгі ақшаның уақытша құнын нарықтық бағалаудың және егер қолданылатын болса, осы міндеттемеге тән тәуекелдерді көрсететін дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып ақша қаражатының болжанып отырған болашақ ағындарын дисконттау арқылы айқындалады.

Салық салу

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ҚҰБ пайдаға салынатын салықтан және қосымша құн салығын төлеуден босатылған.

ҚҰБ еншілес және қауымдасқан ұйымдары салықтардың барлық түрі бойынша төлеушілер болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар сомасына бір жылғы ағымдағы салық бойынша шығыстар сомасы және кейінге қалдырылған салық сомасы кіреді. Табыс салығы басқа да жиынтық табыстың құрамында көрсетілетін операцияларға немесе тиісінше басқа да жиынтық табыстың құрамында немесе тікелей капиталдың құрамында көрсетілетін меншікті қаражат шоттарында тікелей көрсетілетін меншік иелерімен жүргізілген операцияларға қатысты сомаларды қоспағанда, толық көлемде пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Пайдаға салынатын ағымдағы салық есепті күнгі жағдай бойынша қолданылған, пайдаға салынатын салық мөлшерлемесі, сондай-ақ өткен есепті кезеңдегі табыс салығының сомаларын нақтылау нәтижесінде туындаған міндеттемелердің сомалары ескеріле отырып, есепті кезеңдегі салық салынатын пайданың болжанып отырған мөлшері негізінде есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық активтер мен міндеттемелердің оларды шоғырландырылған қаржылық есептікте көрсету мақсаты үшін айқындалатын баланстық құны және олардың салық базасы арасында туындайтын уақытша айырмаларға қатысты көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық мынадай уақытша айырмаларға қатысты танылмайды: гудвилдің шоғырландырылған қаржылық есептілігінде көрсетуге байланысты және салық салынатын базаны азайтпайтын айырмалар; бастапқы көрсету фактілері бухгалтерлік және сол сияқты салық салынатын пайдаға әсер етпейтін активтер мен міндеттемелерге қатысты айырмалар; сондай-ақ еншілес ұйымдарға салынатын инвестицияларға байланысты уақытша айырмалар, негізгі компанияның көрсетілген айырмаларды іске асыру уақытын бақылауға мүмкіндігі болған және осы уақытша айырмалардың көз жетерлік іске асырылмауына сенімділік болған жағдайда. Кейінге қалдырылған салықтың өлшемі болашақта, уақытша айырмаларды қалпына келтіру кезінде қолданылатын салық мөлшерлемелер негізінде, есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе іс жүзінде қолданысқа енгізілген заңдарға негізделі отырып айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық жөніндегі талаптар болашақта уақытша айырмаларды, салықтар бойынша қабылданбаған шығыстарды және пайдаланылмаған салық жеңілдіктерін жабу үшін жеткілікті болатын салық салынатын пайда алу мүмкіндігі болатындай мөлшерде көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық жөніндегі талаптардың мөлшері салық талаптарын іске асырудан тиісті пайда алу мүмкіндігінің енді болмайтындай мөлшерде азайтылады.

Кірістер мен шығыстарды шоғырландырылған қаржылық есептілікте тану

Пайыздық кірістер және шығыстар пайда немесе зиян құрамында тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қолданыла отырып көрсетіледі.

Басқа да комиссиялар, сондай-ақ басқа да кірістер және шығыстар тиісті қызмет көрсетілген күні пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Сегменттік есептілік

Операциялық сегмент Ұлттық Банктің қызметке тартылған құрамдас бөлігін білдіреді, осы қызметтен ол пайда алады немесе зиян шегеді (Ұлттық Банктің басқа да компоненттерімен операцияларға қатысты пайданы мен зиянды қоса алғанда), оның қызметінің нәтижесін операциялық шешімдерді қабылдау үшін жауапты бөлімше сегменттер арасындағы ресурстарды бөлу кезінде және олардың қызметінің қаржылық нәтижелерін бағалау кезінде тұрақты талдайды және оған қатысты қаржылық ақпарат қол жетімді болады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Жаңа және қайта қаралған стандарттарды қабылдау

Өткен жылы Ұлттық Банк ХҚЕСК және ХҚЕСТК бекіткен, 2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған кезең үшін есептілікті жасау кезінде оның операцияларына жататын және күшіне енген барлық жаңа және өзгерген стандарттар мен интерпретацияларды қабылдады. Жаңа және өзгерген стандарттар мен интерпретацияларын қабылдау осы ағымдағы және алдағы жылдарды көрсету үшін пайдаланылатын Ұлттық Банктің есептік саясатының өзгеруіне әкеп соққан жоқ.

Күшіне енгізілмеген жаңа стандарттар мен түсіндірмелер

Бірқатар жаңа стандарттар, стандарттарға түзетулер мен түсіндірулер 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әлі күшіне енгізілген жоқ және осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданылған жоқ. Аталған жаңалықтардың ішінен төменде көрсетілген стандарттар, түзетулер және түсіндірмелер Ұлттық Банктің қызметіне әлуетті ықпал етуі мүмкін. Ұлттық Банк көрсетілген стандарттарды, түзетулерді және түсіндірмелерді олар күшіне енген күннен бастап қолдана бастауды жоспарлап отыр. Ұлттық Банк жоғарыда көрсетілген жаңа стандарттарды енгізудің оның қаржылық есептілігіне ықтимал әсерін әлі бағалаған жоқ.

- «Қаржы құралдары» 9-ХҚЕС (IFRS)³
- «Клиенттермен шарттар бойынша түсім» 15-ХҚЕС (IFRS)²
- 16-ХҚЕС-ке (IAS) және «Амортизацияның рұқсат етілген әдістерін түсіндіру» 38-ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер¹
- «Жекелеген қаржылық есептілікке үлестік қатысу әдісін қолдану» 27-ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер¹
- 10-ХҚЕС-ке (IFRS) және «Инвестордың активтерді сатуы және бірлескен немесе тәуелді кәсіпорынға салуы» 28-ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер¹
- «Бірлескен операцияларға қатысу үлесін сатып алуды есепке алу» 11-ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер¹;
- ХҚЕС-ті жыл сайынғы жетілдіру, 2012-2014 жж. кезең¹.

¹ Мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен, 2016 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты қолданылады.

² Мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен, 2017 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты қолданылады.

³ Мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен, 2018 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты қолданылады.

«Қаржы құралдары» 9-ХҚЕС (IFRS)

2009 жылғы қарашада шығарылған 9-ХҚЕС (IFRS) қаржы активтерін жіктеу және бағалау бойынша жаңа талаптар енгізді. 2010 жылғы қазанда 9-ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер енгізілді және қаржы міндеттемелерін жіктеу және бағалау жөніндегі және қаржы құралдарын тануды тоқтату жөніндегі жаңа талаптар енгізілді, 2013 жылғы қарашада хеджирлеуді есепке алуға қойылатын жаңа талаптар шығарылды. 2014 жылғы шілдеде ХҚЕС жөніндегі кеңес 9-ХҚЕС-тің (IFRS) түпкілікті нұсқасын шығарды, онда қаржы активтерінің құнсыздануын есепке алу жөніндегі талаптар, сондай-ақ қаржы активтерін жіктеуге және бағалауға қатысты талаптардың кейбір өзгерістері енгізіледі. 9-ХҚЕС (IFRS) ағымдағы «Қаржы құралдары: тану және бағалау» 39-ХҚЕС-ті (IAS) ауыстырады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

9-ХҚЕС-тің (IFRS) басты талаптарына сәйкес:

- Қаржы активтерін жіктеу және бағалау. Қаржы активтері шеңберінде олар ұсталатын бизнес-модельге және шартта көзделген ақша қаражаттары ағындарының сипаттамаларына қатысты жіктеледі. Атап айтқанда, мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу болып табылатын бизнес-модель шеңберінде ұсталатын борыштық құралдар және осындай ақша ағындарына негізгі соманы және ол бойынша пайыздарды төлеу ғана кіреді, әдетте, бастапқы танылғаннан кейін амортизациялық құны бойынша бағаланады. 9-ХҚЕС-тің (IFRS) 2014 шығарылған нұсқасы мақсатына шартта көзделген ақша ағындарын алумен және сол сияқты қаржы активтерін сатумен қол жеткізетін бизнес-модель шеңберінде ұсталатын борыштық құралдар үшін басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын құралдардың санатын енгізеді, бұл ретте шартта көзделген ақша ағындарына негізгі соманы және ол бойынша пайыздарды төлеу ғана кіреді. Осындай құралдар басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланады. Барлық басқа да борыштық құралдар және үлестік бағалы қағаздар әділ құны бойынша бағаланады. Сонымен қатар, 9-ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес кәсіпорындар басқа да жиынтық кірістің құрамындағы үлестік құралдың (саудаға арналмаған) әділ құнындағы кейінгі өзгерістерді және дивидендтер бойынша кірісті ғана – пайда немесе зиян құрамында есепке алуды жоюға жатпайтындай таңдау алады.
- Қаржы міндеттемелерін жіктеу және бағалау. Қаржы міндеттемелері 39-ХҚЕС-тің (IAS) талаптарына ұқсас жіктеледі, алайда, ұйымның меншікті кредиттік тәуекелін бағалауға қойылатын талаптарда айырмашылықтар бар. 9-ХҚЕС (IFRS) , егер міндеттемелер бойынша кредиттік тәуекел өзгерістерінің әсер етуін басқа да жиынтық кіріс құрамында тану пайдадағы немесе зияндағы есептік теңгерімсіздікті құруға немесе ұлғаюына әкеп соқпаса, қаржы міндеттемелерінің әділ құны өзгерістерінің осы міндеттеме бойынша кредиттік тәуекелдің өзгерістеріне байланысты сомасының басқа да жиынтық кірісте танылуын талап етеді. Әділ құнның қаржы міндеттемелерінің кредиттік тәуекеліне байланысты өзгерістері кейіннен пайдада немесе зиянда қайта жіктелмейді.
- Құнсыздану. 2014 жылы шығарылған 9-ХҚЕС (IFRS) нұсқасы 39-ХҚЕС-те (IAS) көзделген келтірілген кредиттік зиян моделінің орнына қаржы активтерінің құнсыздануын бағалау үшін күтілетін кредиттік шығындар негізінде модельді енгізеді. Күтілетін кредиттік шығындарға сәйкес ұйымдар күтілетін кредиттік шығындарды және бастапқы тану күнінен бастап кредиттік тәуекелдің өзгеруі көрсетіле отырып, олардың әрбір есепті күні өзгеруін таниды. Басқа сөзбен айтқанда кредиттік шығындарды көрсету үшін орын алған құнсыздануды куәландыратын оқиғаның туындауы міндетті емес.
- Хеджирлеуді есепке алу. Хеджирлеуді есепке алудың жаңа үлгісі енгізілуде. Оның мақсаты қаржылық және қаржылық емес баптарды хеджирлеу кезінде тәуекелдерді басқару жөніндегі басшылықтың іс-қимылымен бірге хеджирлеуді есепке алуды үйлестіру. 9-ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес хеджирлеуді есепке алуды қолдануға болатын операциялар мерзімі кеңейтілді, атап айтқанда хеджирлеу құралдары ретінде белгілеуге болатын жаңа құралдар пайда болды, бұдан басқа қаржылық емес баптардың бөлшектері енді хеджирленетін баптар ретінде жіктелуі мүмкін. Бұдан басқа хеджирлеу тиімділігін бағалау хеджирлеу құралы мен объекті арасындағы экономикалық қатынастар қағидатына ауыстырылды. Хеджирлеу тиімділігін ретроспективті бағалау енді талап етілмейді. Бұдан басқа тәуекелдерді басқару жөніндегі ұйымның қызметі турал ақпаратты жариялау бойынша кеңейтілген талаптар енгізілді.
- Тануды тоқтату. Қаржы активтері мен міндеттемелерін тануды тоқтатуға қойылатын талаптар 39- ХҚЕС (IAS) салыстырғанда айтарлықтай өзгерген жоқ.

Стандарт мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді. Таңдап алынған тәсілге қарай ауысу бір уақытта немесе стандарттың түрлі талаптары үшін әртүрлі күндерден бастап жүзеге асырылуы мүмкін.

15 ХҚЕС (IFRS) «Клиенттермен жасалған шарттар бойынша түсім»

2014 жылғы мамырда клиенттермен шарттар бойынша түсімді есепке алудың бірыңғай кешенді үлгісін белгілейтін 15-ХҚЕС (IFRS) шығарылды. 15-ХҚЕС (IFRS) 18 «Түсім» деген ХҚЕС (IAS), «Құрылысқа арналған шарттар» деген 11-ХҚЕС (IAS) қоса алғанда қазіргі уақытта қолданылатын барлық тану жөніндегі стандарттарды және тиісті түсіндірмелерді ауыстырады.

15-ХҚЕС (IFRS) негізгі қағидаты ұйымның клиенттерге уәде берілген тауарлар беру мен қызметтерді көрсету сәтінде немесе беруіне қарай Кәсіпорын күткендей сыйақыға сәйкесетін сомада тануға тиіс болатынын білдіреді. Атап айтқанда стандарт клиенттермен жасалатын барлық шарттарға бес кезеңнен тұратын бірыңғай модельді қолдануды ұсынады. тауарлар мен қызметтерге айырбастауға құқығы болатын.

Модельдердің бес кезеңі мыналарды қамтиды:

- Шартты клиентпен сәйкестендіру;
- Шарт бойынша орындаушы міндеттерін сәйкестендіру;
- Мәміле бағасын белгілеу;
- Мәміле бағасын орындаушының міндеттемелеріне бөлу;
- Орындаушы міндеттемелерін орындаған сәтте немесе орындауына қарай түскен түсімді тану

15-ХҚЕС (IFRS) сәйкес ұйым орындаушы міндеттемелерінің қашан немесе қалай орындалуына қарай яғни орындаушының міндеттемелерін құрайтын тауарларды немесе қызметтерді бақылау клиентке ауысқан кезде түсімді таниды. Стандарт есепке алудың мұндай мәселелері бойынша түсімді тану сәті, ауыспалы сыйақыны, шарттарды жасау және орындауға байланысты шығындарды және басқаларды есепке алу секілді анағұрлым айқын нұсқауларды енгізеді. Бұдан басқа ақпаратты ашу жөнінде жаңа талаптар енгізіледі.

Стандарт мерзімінен бұрын қолданылу мүмкіндігімен 2017 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді.

«Амортизацияның рұқсат етілген тәсілдерін түсіндіру» 16-ХҚЕС (IAS) және 38- ХҚЕС (IAS) түзетулер

16-ХҚЕС (IAS) түзетулер ұйымдардың негізгі құралдар объектілеріне қатысты түсімнің негізінде амортизациялау тәсілін пайдалануына тиым салынады. 38-ХҚЕС (IAS) түзетулер түсімнің материалдық емес активті амортизациялауды есептеу үшін рұқсат етілген негіз болып табылмайтындығын жоққа шығаратын жорамал енгізеді. Бұл жорамал егер материалдық емес актив түсімнің өлшемі ретінде көрсетілген немесе егер түсім мен материалдық емес активтен экономикалық пайданы тұтыну өзара тығыз байланысты болса ғана теріске шығарылуы мүмкін.

Түзетулер перспективті қолданылады және 2016 жылғы 1 қаңтардан ерте емес басталатын жылдық кезеңдерге қатысты қолданылады. Қазіргі кезде Ұлттық Банк негізгі құралдар мен материалдық емес активтерге қатысты амортизацияның тура сызықты және өндірістік тәсілдерді пайдаланады.

«Жекелеген қаржылық есептілікке үлестік қатысу тәсілін қолдану» 27-ХҚЕС (IAS)

27-ХҚЕС (IAS) түзетулер ұйымдарға жеке қаржылық есептілікте еншілес, бірлескен және тәуелді кәсіпорындарға инвестицияларды есепке алудың мүмкін тәсілдерінің бірі ретінде үлестік қатысу тәсілін қолдануға рұқсат береді. Түзетулер мерзімінен бұрын қолданылу мүмкіндігімен 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді.

«Инвестордың активтерді бірлескен немесе тәуелді кәсіпорынға сатуы немесе енгізуі» 10- ХҚЕС (IFRS) және 28- ХҚЕС (IAS) түзетулер

Түзетулерде активтерді бірлескен немесе тәуелді кәсіпорынға сату немесе енгізу кезінде, сондай-ақ бірлескен бақылау немесе айтарлықтай ықпал ету сақталған жағдайда еншілес кәсіпорынды бақылаудан айрылған кезде, 3- ХҚЕС (IFRS) белгіленген секілді активтер мен еншілес кәсіпорындар бизнес болып табыла ма, соған байланысты пайда мен шығын танылатынын түсіндіреді. Егер активтер немесе еншілес кәсіпорындар бизнесті білдірсе, пайда мен түсім толық сомада танылады, егер активтер немесе еншілес кәсіпорындар бизнес болып табылмаса ұйымның пайда мен шығындардағы үлесі алынып тасталады.

Түзетулер мерзімінен бұрын қолданылу мүмкіндігімен 2016 жылғы 1 қаңтардан ерте емес басталатын жылдық кезеңдердің ішінде орын алған операцияларға перспективті түрде қолданылады.

«Бірлескен операцияларға қатысу үлесін сатып алуды есепке алу» 11- ХҚЕС (IFRS) түзетулер

11- ХҚЕС (IFRS) түзетулерде мұндай мәмілелерге 3- ХҚЕС (IFRS) «Бизнесті біріктіру» пен басқа да стандарттарда белгіленгендей бизнесті білдіретін бірлескен операцияларға қатысу үлесін сатып алуды есепке алу жөніндегі нұсқаулық қамтылған. Атап айтқанда, түзетулер 3-ХҚЕС (IFRS) көзделген бизнесті біріктіруді есепке алу қағидаттарының қолданылуын талап етеді. Осындай талаптар егер бар бизнес бірлескен операцияларға қатысушылардың біреуінің салымы ретінде енгізілсе, бірлескен операцияларды есепке алу кезінде қолданылуға тиіс. Бірлескен операцияларға қатысушы сондай-ақ 3- ХҚЕС (IFRS) мен басқа стандарттар бизнесті біріктіру бөлігінде талап ететін ақпаратты ашуға тиіс.

Түзетулер мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді.

2012-2014 ж.ж. кезеңде ХҚЕС-ті жыл сайын жетілдіру

2012-2014 ж.ж. кезеңде ХҚЕС-ті жыл сайын жетілдіру мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енетін мынадай түзетулерді қамтиды.

5- ХҚЕС (IFRS) түзетулерде активті немесе шығару тобын «сатуға арналған» санатынан «меншік иелеріне бөліп беруге арналған» санатына немесе керісінше қайта жіктеу сату жоспарының немесе меншік иелеріне үлестіру жоспарының өзгеруі деп қаралмауға тиіс екендігі және мұндай активтер мен шығару топтарына шығарудың жаңа тәсіліне сәйкес жіктеу, ұсыну және бағалау талаптары қолданылуға тиіс екендігі түсіндіріледі. Бұдан басқа түзетулерде «меншік иелеріне бөліп беруге арналған» критерийлерді қанағаттандырмайтын және «сатуға арналған» санатына ауыстырылмайтын активтер сатуға арналғандардан шығып бара жатқан активтер секілді ескерілуге тиіс. Түзетулер перспективті түрде қолданылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

7- ХҚЕС (IFRS) түзетулерде қызмет көрсету шарты берілген активтерге қатысты ақпаратты жариялау мақсаттары үшін берілген активке жалғастырушы қатысушы болып табылатынын анықтау бөлігінде қосымша нұсқаулықты қамтылған. Бұдан басқа 7- ХҚЕС (IFRS) қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алуға қатысты ақпараттың барлық аралық кезеңде аралық қаржылық есептілікте жария етілуі міндетті емес екендігі, алайда мұндай жария ету 34- ХҚЕС (IAS) қамтылған талаптарға сәйкес қысқартылған аралық қаржылық есептілікте талап етілуі мүмкін екендігі жөнінде түсініктеме беретін түзетулер енгізілді. Түзетулер ретроспективті түрде қолданылады.

4. ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Пайыздық кірістер		
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	43,810,523	35,613,858
«Кері репо» мәмілелері	33,693,119	30,536,331
Банктердегі және басқа да қаржылық институттардағы шоттар мен депозиттер	20,260,245	1,174,190
Басқалары	35,186	36,311
	97,799,073	67,360,690
Пайыздық шығыстар		
Банктердегі және басқа да институттардағы шоттар мен депозиттер	(2,839,955)	(676,590)
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	(915,998)	(732,740)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(602,367)	(939,584)
Тура репо мәмілелері	(57,454)	(160,543)
	(4,415,774)	(2,509,457)
	93,383,299	64,851,233

5. КОМИССИЯЛЫҚ КІРІСТЕР

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Активтерді басқару қызметі бойынша комиссия	9,360,630	4,367,619
Зейнетақы активтерін басқарудан түскен комиссия	5,285,629	2,262,086
Депозитарлық қызмет және қаржы нарықтарына қызмет көрсету	2,031,390	1,643,997
Аударым операциялары	214,818	202,409
	16,892,467	8,476,111

Активтерді басқару операцияларынан түскен комиссиялық кірістерге Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының және «Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ активтерін басқару қызметі үшін кірістер қосылады. ҚҰБ клиенттердің нұсқауларына сәйкес алынған қаражатты түрлі қаржы құралдарына инвестициялай отырып, төменде аталған ұйымдардың активтерін басқарады.

Зейнетақы активтерін басқарудан түскен комиссиялық кіріске 2014 жылы БЖЗҚ және 2013 жылы «Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры» жинақтаушы зейнетақы қоры» (МЖЗҚ) АҚ-тан түскен комиссиялық кіріс қосылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Депозитарлық қызмет пен қаржы нарықтарына қызмет көрсетуден түскен кіріске «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ-тың, «Қазақстан қор биржасы» АҚ-тың негізгі қызметінің кірістері қосылады.

Аударым операцияларынан түскен кіріске «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы» РМК-ның банкаралық төлемдерден, ақша аударымдарынан және клиринг операцияларынан түскен комиссиялық кірістер қосылады.

6. КОМИССИЯЛЫҚ ШЫҒЫСТАР

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Активтерді басқару қызметтері	1,054,317	1,471,316
Брокерлік операциялар	410,218	148,938
Кастодиандық қызметтер	101,620	112,647
Басқалары	7,014	5,988
	1,573,169	1,738,889

7. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫМЕН ОПЕРАЦИЯЛАРДАН ТҮСКЕН ТАЗА ПАЙДА

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Сыртқы басқарудағы активтер бойынша таза кіріс (19-ескерту)	27,835,789	27,679,929
Басқа туынды қаржы құралдарымен жасалатын операциялар бойынша таза зиян	(2,187,526)	(1,587,864)
	25,648,263	26,092,065

8. САТУ ҮШІН ҚОЛДА БАР ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІМЕН ОПЕРАЦИЯЛАРДАН ТҮСКЕН ТАЗА ПАЙДА

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Борыштық құралдар	3,227,247	3,792,411
Үлестес құралдар	(77,878)	-
	3,149,369	3,792,411

9. БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ШЫҒЫСТАР, НЕТТО

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Коллекциялық монеталарды өткізу	1,821,779	2,666,564
Баспа өнімдерін өткізу	1,294,879	2,109,035
Медальдарды, белгішелерді, зергерлік бұйымдарды өткізу	147,843	15,302
Негізгі құрал-жабдықтарды жалға беру	5,885	25,523
Басқа да шығыстар, нетто	(366,047)	(15,931)
Депозиттерге кепілдік беру резервін толықтыру	(8,500,000)	(10,000,000)
	(5,595,661)	(5,199,507)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Қатысушы банктің депозиторларының мүддесін қорғау қызметін жүзеге асыру үшін «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Заңға сәйкес, «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамы 2014 жылы арнайы резервке ұйымның шығыстары есебінен 8,500,000 мың теңге (2013 жылы 10,000,000 мың теңге) жіберді.

10. ҚҰНСЫЗДАНУҒА АРНАЛҒАН РЕЗЕРВТЕРДІ ҚАЛЫПТАСТЫРУ

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Қорлар	(11,291)	(23,557)
Негізгі құралдарды теріс қайта бағалау	(7,986)	(86,839)
Өтеуге дейін ұсталынатын инвестициялар	(3,892)	-
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	-	(98,270)
Басқа да активтер	(112,285)	(5,748)
	(135,454)	(214,414)

11. БАНКНОТТАР МЕН МОНЕТАЛАРДЫ ШЫҒАРУ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Банкноттарды дайындау	4,075,049	4,597,070
Монеталар дайындау	1,958,816	2,268,730
Басқалары	94,924	91,665
	6,128,789	6,957,465

2014 жылы банкноттар мен монеталарды шығару шығыстарына жабдықтардың тозуы мен амортизациясы бойынша 1,018,131 мың теңге сомдағы шығыстар кіреді (2013 жыл: 985,728 мың теңге)

12. БАСҚА ҰЙЫМДАРДЫ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Т.Рысқұлов атындағы Қазақ Экономикалық Университетінің жанындағы Магистратураны қаржыландыру	184,672	198,482
	184,672	198,482

13. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ШЫҒЫСТАР

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Жалақы	10,058,179	9,539,947
Сыйлықақылар	6,970,527	6,874,135
Әлеуметтік салық	1,414,391	1,426,295
Сақтандыру	356,786	507,026
Оқыту	201,380	179,533
Басқалары	178,463	118,082
	19,179,726	18,645,018

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

14. БАСҚА ДА ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Ақпараттық және басқа да қызметтер	1,702,481	590,723
Салықтар, табыс салығын қоспағанда	827,800	826,544
Байланысқа жұмсалатын шығыстар	625,542	717,832
Негізгі құрал-жабдықтарды жөндеу және ұстау	613,745	1,338,812
Іссапар шығыстары	543,731	289,169
Қорлар	405,710	527,864
Жалдау бойынша шығыстар	277,986	259,287
Күзет	266,741	258,931
Мүлікті өтеусіз беру	216,318	150,497
Өкілдік шығыстар	190,800	204,879
Коммуналдық төлемдер	171,696	157,665
Көлік шығыстары	162,223	286,089
БАҚ-тағы жарнамаға, хабарландыруға және сөз сөйлеуге жұмсалған шығыстар	119,682	382,663
Негізгі құрал-жабдықтарды сақтандыру	34,118	43,450
Басқалары	382,404	436,741
	6,540,977	6,471,146

15. ПАЙДАҒА САЛЫНАТЫН САЛЫҚ БОЙЫНША ШЫҒЫС

ҚҰБ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес табыс салығын төлеуден босатылған. ҚҰБ еншілес және қауымдасқан ұйымдарына табыс салығы салынады.

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар		
Есепті жыл	524,670	554,225
	524,670	554,225
Кейінгі қалдырылған табыс салығы бойынша шығыс		
Уақытша айырмалардың пайда болуы	328,175	347,011
Табыс салығы бойынша шығыстың жиынтығы	852,845	901,236

ҚҰБ еншілес ұйымдары үшін қолданылатын салық мөлшерлемесі 2014 және 2013 жылдарда 20% құрайды, ол Қазақстан компанияларының табыс салығының мөлшерлемесін көрсетеді.

Тиімді салық мөлшерлемесін есептеу:

	2014 ж. мың теңге	%	2013 ж. мың теңге	%
Салық салынғанға дейінгі пайда	96,329,350		61,100,331	
Табыс салығы бойынша қолданылып жүрген мөлшерлемеге сәйкес есептелген табыс салығы	19,265,870	20.00	12,220,066	20.00
Ұлттық Банктің салық салынбайтын операцияларының нәтижесі	(18,472,193)	(19.18)	(11,263,634)	(18.43)
Алынбайтын шығыстар/(салық салынбайтын кірістер)	59,168	(0.06)	(55,196)	(0.09)
	852,845	0.89	901,236	1.48

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

16. АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Шетел банктеріндегі өтеу мерзімі үш айдан аз қаражат	853,379,765	606,272,318
Шетел банктеріндегі «ностро» түріндегі шоттар	166,668,527	58,216,998
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	27,872,157	20,771,701
Қазақстан банктеріндегі «ностро» түріндегі шоттар	2,355,099	1,665,978
Халықаралық есеп айырысу банкіндегі шоттар	479,672	600,680
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептегі ақша қаражаты және олардың баламалары	1,050,755,220	687,527,675

2014 жылғы және 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаты және оның баламалары құнсызданбаған және мерзімі өтпеген.

17. АЛТЫН

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Шетел банктеріндегі депозиттердегі алтын:		
- А бастап А+ дейін кредиттік рейтингісі бар	339,781,502	139,345,672
- AA- бастап AA дейін кредиттік рейтингісі бар	172,069,919	160,748,695
	511,851,421	300,094,367
Банктің сақтау орнындағы құймадағы алтын	639,520,275	388,244,549
Шетел банкінің сақтау орнындағы құймадағы алтын:		
- AAA кредиттік рейтингісі бар	197,178,320	166,900,384
	1,348,550,016	855,239,300

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

18. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Шетел банктеріндегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер		
«Ностро» түріндегі шоттар		
- А- бастап ААА дейін кредиттік рейтингісі бар	156,662,276	57,361,680
- ВВВ- бастап ВВВ+ дейін кредиттік рейтингісі бар	-	543,704
- ВВ- бастап ВВ+ дейін кредиттік рейтингісі бар	5,428,868	-
- В- бастап В+ дейін кредиттік рейтингісі бар	43,195	53,497
- тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	4,534,188	258,117
«Ностро» түріндегі шоттардың барлығы	166,668,527	58,216,998
А+ бастап АА+ дейінгі рейтингісі бар депозиттер	853,379,765	606,272,318
Басқа да қаржы институттарындағы қаражат		
- А+ бастап ААА дейін кредиттік рейтингісі бар	30,227,500	-
- тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	12,675,562	-
Басқа да қаржы институттарындағы қаражаттың жиынтығы	42,903,062	-
Басқа да шоттар мен депозиттер		
Шетел валютасындағы операциялар бойынша дебиторлық берешек	155,082,106	1,667,693
Халықаралық валюта қорындағы шоттар	96,588,684	86,762,325
Сыртқы басқарудағы АА- кредиттік рейтингісі бар инвестицияланбаған ақша қаражаты (19-ескерту)	19,959,628	16,101,588
Халықаралық есеп айырысулар банкіндегі шоттар	479,672	600,680
Басқа да шоттар мен депозиттердің жиынтығы	272,110,090	105,132,286
Шетел банктеріндегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттердің жиынтығы	1,335,061,444	769,621,602
Банктердегі шоттар, қаражат және Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегі		
Еншілес ұйымдардың екінші деңгейлі банктердегі «Ностро» түріндегі шоттары		
- ВВ- бастап ВВ+ дейін кредиттік рейтингісі бар	1,898,905	1,251,648
- В- бастап В+ дейін кредиттік рейтингісі бар	440,092	363,366
- ССС кредиттік рейтингісі бар	2,371	-
- тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	13,731	50,964
«Ностро» түріндегі шоттардың барлығы	2,355,099	1,665,978
Банктердегі қаражат		
- ВВ- бастап ВВ+ дейін кредиттік рейтингісі бар	693,064,433	611,388
- В- бастап В+ дейін кредиттік рейтингісі бар	1,140,590,568	1,378,552
- ССС кредиттік рейтингісі бар	27,748,651	-
- тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	6,576,213	4,036,181
Банктердегі қаражаттың жиынтығы	1,867,979,865	6,026,121
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің дебиторлық берешегі	2,962,628	1,077,655
«БЖЗҚ» АҚ дебиторлық берешегі	3,192,028	209,155
Банктердегі шоттардың, қаражаттың және Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттары дебиторлық берешегінің жиынтығы	1,876,489,620	8,978,909
	3,211,551,064	778,600,511

Ұлттық Банкте 2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарсы агент банкте сомасы капиталдың 10%-нан асатын шоттары мен депозиттері болды. Бұл шоттың жалпы сомасы 853,379,765 мың теңгені (2013 жылы - 606,272,318 мың теңге) мың теңгені құрайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан банктерінде ашылған 2,355,099 мың теңге және 1,665,978 мың теңге сомасындағы «Ностро» түріндегі шоттар Қазақстан Ұлттық Банкінің еншілес ұйымдарына тиесілі.

19. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарында 2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша төмендегілер қамтылады:

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Активтер		
Сыртқы басқарудағы активтер – санатқа пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша айқындалғандар		
Корпоративтік облигациялар	291,932,149	181,818,327
Мемлекеттік облигациялар	202,281,410	131,149,862
Корпоративтік акциялар	129,084,671	172,260,497
Форвардтар	403,558	5,774
Опциондар	90,357	151,559
Фьючерстер	20,509	135,086
Жеке басқарудағы активтер		
Своп	-	77,049
Форвардтар	-	73,570
Опцион	-	19,065
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарының жиынтығы	623,812,654	485,690,789
Міндеттемелер		
Сыртқы басқарудағы міндеттемелер		
Форвардтар	(182,314)	(146,134)
Фьючерстер	(73,977)	(72,412)
Жеке басқарудағы міндеттемелер		
Своп	(566,080)	(3,387)
Опцион	-	(17,640)
Форвардтар	-	(12,841)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарының жиынтығы	(822,371)	(252,414)

2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарының бір бөлігі активтерді басқарумен айналысатын тоғыз шетелдік ұйымдардың басқаруында болды. Мандатқа байланысты менеджерлер қаражатты белгіленген кірісі бар қаржы құралдарына және үлестік қаржы құралдарына инвестициялайды, оларға туынды қаржы құралдарын пайдалануға да рұқсат етілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Сыртқы басқарудағы активтер портфельдерінің төмендегідей инвестициялық стратегиялары бар:

Сыртқы басқарушы	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге	Стратегия	Индекс
Nomura Asset Management U.K. Limited	146,923,650	59,284,021	Ауқымды корпоративтік облигациялар	ML Global Broad Market Corporate Index, 1-10 Yrs(G5BC) MSCI World Index (MXWO)
Amundi	92,818,280	119,677,095	Ауқымды акциялар	ML Emerging Customised Index
Aviva Investors Global Services Limited	79,925,242	55,052,728	Ауқымды дамушы нарықтар	ML Emerging Customised Index
Deutsche Asset Management International GmbH	76,445,197	51,734,094	Ауқымды дамушы нарықтар	ML Global Broad Market Corporate Index, 1-10 Yrs(G5BC) ML USD Latin America (BR,CL, PE,CO,MX)-Q610
Bank Julius Baer & Co. AG.	66,739,773	57,389,494	Ауқымды корпоративтік облигациялар	Reuters Convertible Global Investment Grade USD Index (UICBGIGU) MSCI World Index (MXWO)
BBVA	63,663,898	39,581,585	Ауқымды дамушы нарықтар	Reuters Convertible Global Investment Grade USD Index (UICBGIGU)
Lombard Odier Asset Management (Europe) Limited	43,526,812	35,316,302	Ауқымды айырбасталатын облигациялар	
JP Morgan	34,140,053	50,932,228	Ауқымды белсенді акциялар	
BNP	19,373,457	16,335,012	Ауқымды айырбасталатын облигациялар	
Барлығы таза активтер	623,556,362	485,302,559		

Сыртқа басқарудағы портфельдерге жататын сомасында 19,959,628 мың теңгені (16,101,588 мың теңге - 2013 жылы) құрайтын 2014 жылғы инвестицияланбаған қалдықтар «банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер» бабында көрсетілген (18-ескерту).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Төмендегі кестеде кредиттік портфельді құрайтын белгіленген кірісі бар активтердің кредиттік сапасы бағаланған:

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Корпоративтік облигациялар		
A- бастап AAA дейін кредиттік рейтингісі бар	125,117,444	80,097,415
BBB- бастап BBB+ дейін кредиттік рейтингісі бар	156,234,610	90,549,130
BB- бастап BB+ дейін кредиттік рейтингісі бар	8,546,085	1,534,215
тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	2,034,010	9,637,567
	291,932,149	181,818,327
Мемлекеттік облигациялар		
A- бастап AAA дейін кредиттік рейтингісі бар	57,851,283	20,901,907
BBB- бастап BBB+ дейін кредиттік рейтингісі бар	101,403,903	73,254,498
BB- бастап BB+ дейін кредиттік рейтингісі бар	42,447,182	36,993,457
B- бастап B+ дейін кредиттік рейтингісі бар	579,042	-
	202,281,410	131,149,862
Сыртқы басқарудағы борыштық қаржы құралдарының жиынтығы	494,213,559	312,968,189

Келесі кестеде сыртқы басқарудағы портфельдерді қоспағанда, негізгі валюталар бөлігінде 2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шарттарға сәйкес мәміленің орташа алынған валюталық бағамдарын және өтеуге дейін қалған мерзімдерін көрсете отырып, Ұлттық Банктің туынды құралдарымен операциялар бойынша өтелмеген қалдықтарының келісілген сомалары көрсетіледі.

	Шарт бойынша сомасы/мәміленің шартты сомасы мың теңге		Орташа алынған мәміленің фьючерстік бағалары/ валюталық бағамдары	
	2014 ж.	2013 ж.	2014 ж.	2013 ж.
СВОП				
үш айдан аз кезең үшін				
Теңгені АҚШ долларына айырбастау	2,005,850	-	164,5917	-
	2,005,850			
Форвардтар - үш айдан аз кезең үшін				
Еуроға АҚШ долларын сатып алу	-	10,674,586		1.38577
АҚШ долларына ЕУРО-ны сатып алу	-	10,601,000		1.37789
Дат кронасына ЕУРО-ны сатып алу	-	24,722		7.45990
		21,300,308		
Валюталық-пайыздық своп бір жылдан аз кезең үшін				
Теңгені АҚШ долларына айырбастау	-	10,730,300		0.22150
«Опцион» операциялары - үш айдан он екі айға дейінгі кезеңде				
АҚШ долларында көрсетілген опционды сатып алуға келісімшарт	-	19,065		49.50
	2,005,850	32,049,673		

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

20. КЕРІ РЕПО МӘМІЛЕЛЕРІ

Халықаралық қаржы институты және Қазақстан банктері:	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
- AAA кредиттік рейтингісі бар	37,067,968	13,819,131
- B кредиттік рейтингісі бар	95,470,150	-
- B- кредиттік рейтингісі бар	581,122,119	-
- CCC кредиттік рейтингісі бар	-	71,019,721
- тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	713,781	488,300,816
	714,374,018	573,139,668

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кері репо келісімдері бойынша қамтамасыз ету ретінде қабылданған қаржы активтерінің әділ құны 713,222,802 мың теңгені (2013 жылы: 573,095,222 мың теңге) құрайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

21. САТУ ҮШІН ҚОЛДА БАР ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Борыштық құралдар		
Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар		
Мемлекеттік облигациялар		
АҚШ Үкіметінің қазынашылық міндеттемелері	1,435,182,167	644,451,768
Франция Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	78,958,385	117,309,353
Жапония Үкіметінің қазынашылық облигациялары	73,411,810	111,259,084
Ұлыбритания Үкіметінің қазынашылық облигациялары	59,002,850	112,220,726
Германия Үкіметінің қазынашылық облигациялары	57,791,287	82,268,309
Австралия Үкіметінің қазынашылық облигациялары	34,573,112	59,707,213
Корея Үкіметінің қазынашылық облигациялары	34,096,140	61,029,866
Канада Үкіметінің қазынашылық облигациялары	29,132,040	59,810,615
Нидерланд Үкіметінің қазынашылық облигациялары	24,162,452	32,038,162
Гонконг Үкіметінің қазынашылық облигациялары	23,596,168	38,487,651
Дания Үкіметінің қазынашылық облигациялары	17,893,330	27,098,369
Австрия Үкіметінің қазынашылық облигациялары	15,915,431	17,583,814
Сингапур Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	15,253,757	25,772,083
Швеция Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	15,120,232	27,423,984
Қытай Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	9,017,167	7,616,074
Финляндия Үкіметінің қазынашылық облигациялары	-	6,426,887
Мемлекеттік облигациялардың барлығы	1,923,106,328	1,430,503,958
Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздары		
- AAA кредиттік рейтингісі бар	71,231,023	160,384,731
- AA+ кредиттік рейтингісі бар	66,024,413	6,164,600
- AA кредиттік рейтингісі бар	2,367,280	-
- AA- кредиттік рейтингісі бар	8,140,094	7,703,490
- A+ кредиттік рейтингісі бар	1,783,037	6,394,328
- тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	8,979,300	22,505,264
Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы	158,525,147	203,152,413
Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигациялары		
- A- бастап AAA дейінгі кредиттік рейтингісі бар	103,726,572	84,192,537
- BBV+ кредиттік рейтингісі бар	944,999	-
- BB+ кредиттік рейтингісі бар	276,720	-
- BB кредиттік рейтингісі бар	-	253,039
- B кредиттік рейтингісі бар	8,539,332	9,768,734
- тағайындалған кредиттік рейтингісі жоқ	29,474,550	23,193,854
Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигацияларына инвестициялар жиынтығы	142,962,173	117,408,164
Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар жиынтығы	2,224,593,648	1,751,064,535
Қазақстан эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық міндеттемелері	775,099,170	461,694,819
Қазақстанның мемлекеттік қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздары	2,073,423	1,539,809
Қазақстан эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың жиынтығы	777,172,593	463,234,628
Құнсыздануға арналған резерв	(75,829)	(75,829)
Құнсыздануға арналған резервті шегергендегі Қазақстан эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы жиынтығы	777,096,764	463,158,799
Борыштық құралдарға инвестициялардың жиынтығы	3,001,690,412	2,214,223,334
Үлестік құралдар		
Корпоративтік акциялар	79,854	456,623
Үлестік құралдарға инвестициялардың жиынтығы	79,854	456,623
Құнсыздануға арналған резерв	-	(422,631)
Құнсыздануға арналған резервті шегергендегі үлестік құралдарға инвестициялар жиынтығы	79,854	33,992
Сатуға арналған жеке басқарудағы қолда бар қаржы активтерінің жиынтығы	3,001,770,266	2,214,257,326

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Құнсыздануға арналған резервтің өзгеруін талдау

2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылы сату үшін қолда бар қаржы активтеріне қатысты құнсыздануға арналған резервтердегі өзгерістер төмендегідей:

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Жыл басындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің шамасы	498,460	400,190
Құнсыздануға арналған резервті құру	-	98,270
Есептен шығару	(422,631)	-
Жыл аяғындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің шамасы	75,829	498,460

22. ӨТЕУГЕ ДЕЙІН ҰСТАЛАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛАР

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-тың BBB+ кредиттік рейтингі бар облигациялары	56,990,764	56,069,124
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің BBB+ кредиттік рейтингі бар облигациялары	1,755,913	1,798,996
Екінші деңгейдегі банктер мен басқа ұйымдардың бағалы қағаздары	44,357	112,088
Өтелген дейін ұсталатын инвестициялардың жиынтығы	58,791,034	57,980,208

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

23. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛ-ЖАБДЫҚТАР ЖӘНЕ МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

	Жер, үйлер мен ғимараттар	Жиһаз бен жабдықтар	Компьютер- лік жабдықтар	Көлік құралдары	Аяқталмаған құрылыс/ орнатылма- ған жабдықтар	Материалдық емес активтер	Барлығы
мың теңге							
Тарихи /Қайта бағаланған құны							
2014 жылғы 1 қаңтардағы жағдай							
бойынша қалдық	33,905,420	22,771,539	2,889,016	1,547,069	1,081,593	3,462,674	65,657,311
Түсімдер	371,657	4,382,524	201,494	23,652	4,646,750	451,801	10,077,878
Қайта бағалау	(7,479)	-	-	491,329	-	-	483,850
Құнсыздану (шығыс шоттары арқылы)	-	-	-	(7,986)	-	-	(7,986)
Шығынға жазу	(445,679)	(239,168)	(52,492)	(740,895)	(4,609,235)	(166,760)	(6,254,229)
Аударымдар	61,883	267,411	3,333	-	(399,527)	66,900	-
2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	33,885,802	27,182,306	3,041,351	1,313,169	719,581	3,814,615	69,956,824
Тозу және амортизация							
2014 жылғы 1 қаңтардағы жағдай							
бойынша қалдық	883,182	6,078,923	2,544,288	730,345	-	1,967,364	12,204,102
Есептелген тозу және амортизация	2,236,692	1,681,621	352,942	143,141	-	447,106	4,861,502
Шығынға жазу	(365,426)	(204,789)	(49,010)	(725,988)	-	(149,409)	(1,494,622)
Аударымдар	43,131	(42,932)	(199)	-	-	-	-
2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	2,797,579	7,512,823	2,848,021	147,498	-	2,265,061	15,570,982
Баланстық құны							
2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	31,088,223	19,669,483	193,330	1,165,671	719,581	1,549,554	54,385,842

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

	Жер, үйлер мен ғимараттар	Жиһаз бен жабдықтар	Компьютер- лік жабдықтар	Көлік құралдары	Аяқталмаған құрылыс/ орнатылма- ған жабдықтар	Материалдық емес активтер	Барлығы
мың теңге							
Тарихи /Қайта бағаланған құны							
2013 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	20,576,637	21,481,140	2,520,827	1,359,726	1,472,486	3,458,490	50,869,306
Түсімдер	8,942,817	1,798,468	907,969	338,902	737,536	646,589	13,372,281
Қайта бағалау	4,516,721	51,858	2,835	3,274	-	-	4,574,688
Құнсыздану (шығыс шоттары арқылы)	(65,355)	-	-	-	-	-	(65,355)
Шығынға жазу	(65,400)	(559,927)	(542,615)	(154,833)	(1,128,429)	(642,405)	(3,093,609)
2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	33,905,420	22,771,539	2,889,016	1,547,069	1,081,593	3,462,674	65,657,311
Тозу және амортизация							
2013 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	1,424,012	5,181,900	2,405,728	665,753	-	2,077,609	11,755,002
Есептелген тозу және амортизация	1,693,657	1,534,750	480,404	193,363	-	414,095	4,316,269
Құнсыздану	(2,326,441)	-	-	-	-	-	(2,326,441)
Шығынға жазу	(34,775)	(510,998)	(341,844)	(128,771)	-	(524,340)	(1,540,728)
Аударымдар	126,729	(126,729)	-	-	-	-	-
2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	883,182	6,078,923	2,544,288	730,345	-	1,967,364	12,204,102
Баланстық құны							
2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	33,022,238	16,692,616	344,728	816,724	1,081,593	1,495,310	53,453,209

Негізгі құрал-жабдықтарды сатып алумен және оның құрылысымен байланысты қарыздар бойынша капиталдандырылған зияндар 2014 және 2013 жылдары болған жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Активтердің құнын қайта бағалау

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ғимараттар мен жабдықтардың құны қайта бағаланған жоқ және 33,022,238 мың теңге құрады.

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банктің меншігіндегі үйлер мен ғимараттар қайта бағаланған құны бойынша көрсетілді.

Бағалауды тәуелсіз бағалаушылар жүргізді: «MARKET-Консалтинг» ЖШС-19 объект және «Эксперттік-бағалау, аудиторлық орталық» ЖШС - 7 объект.

Табысты капиталдандыруды іске асыру әдісімен кірістілік тәсілі және нарықтық ақпаратты пайдалана отырып салыстырмалы тәсіл қайта бағалау объектілері үшін белсенді нарық жағдайында үйлер мен ғимараттар әділ құнын айқындау үшін қолданылды. Зиян тәсілі қайта бағалау объектілері үшін белсенді нарық болмаған жағдайда пайдаланылды.

Егер үйлер мен ғимараттар құнын қайта бағалау жүзеге асырылмаса олардың баланстық құны 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 33,528,618 мың теңге болатын еді.

24. БАСҚА АКТИВТЕР

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Басқа да дебиторлық берешек	6,109,000	4,883,161
Құнсыздануға арналған резерв	(114,225)	(16,052)
Басқа да қаржылық активтердің жиынтығы	5,994,775	4,867,109
Қорлар	9,858,595	5,509,056
Негізгі құралдарға алдын ала ақы	358,827	2,852,688
Тазартылған және тазартылмаған бағалы металдар мен тастар	268,199	876,668
Басқалары	535,569	909,383
Басқа да қаржылық емес активтердің жиынтығы	11,021,190	10,147,795
Басқа да активтердің жиынтығы	17,015,965	15,014,904

Құнсыздануға арналған резервтердің өзгеруін талдау

31 желтоқсанда аяқталған бір жыл ішінде басқа да қаржылық активтер бойынша құнсыздануға арналған резервтің өзгерістері мынадай түрде көрсетілуі мүмкін:

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Жыл басындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резерв	16,052	12,362
Құнсыздануға арналған резервті құру	112,285	5,748
Активтерді есептен шығару	(14,112)	(2,058)
Жыл аяғындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің шамасы	114,225	16,052

25. АЙНАЛЫСТАҒЫ АҚША

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Айналыстағы банкноттар мен монеталар	1,383,516,794	1,764,256,384
Кассадағы және сақтау орнындағы банкноттар мен монеталарды шегергенде	(938,842)	(980,605)
	1,382,577,952	1,763,275,779

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

26. БАНКТЕРДІҢ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНЫҢ ҚАРАЖАТЫ

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Шетел банктерінің және басқа да қаржы институттарының қаражаты		
ЭБДҰ құрамына кіретін елдердің банктері	158,289,149	6,902,014
Халықаралық қаржы ұйымдарының ағымдағы шоттары	96,595,622	86,769,263
Басқа да шетел банктері	180,377	152,393
Шетел банктерінің және басқа да қаржы институттары қаражатының жиынтығы	255,065,148	93,823,670
Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының қаражаты		
«Лоро» типіндегі шоттар		
Қазақстанның 10 ірі банкі	777,853,375	424,097,742
Қазақстанның басқа да банктері	924,047,040	503,282,060
Депозиттер		
Қазақстанның 10 ірі банкі	1,497,253,968	-
Қазақстанның басқа да банктері	466,126,623	66,859,746
Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттары қаражатының жиынтығы	3,665,281,006	994,239,548
	3,920,346,154	1,088,063,218

2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты алты және төрт банктің шоттарын құрады, тиісінше олардың баланстық құны ҚҰБ капиталдың 10%-дан астамын құрады. 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген банктердің шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтардың жиынтық көлемі 1,916,092,187 мың теңге (2013 жылы: 474,612,443 мың теңге).

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша халықаралық қаржы ұйымдарының ағымдағы шоттарына Қазақстан Республикасының Халықаралық валюталық қорға (бұдан әрі – «ХВҚ») мүшелігі үшін 96,588,684 мың теңге (2013 жылы: 86,762,325 мың теңге) мөлшеріндегі жарнасы қосылады. Қарыз алудың арнайы құқықтарында (бұдан әрі - «ҚАҚ») көрсетілген ХВҚ мүшелік үшін жарна ХВҚ-ның әрбір мүшесі үшін белгіленеді. ҚҰБ ХВҚ үшін жарнаға (365,700 мың ҚАҚ) тең сомаға борыштық міндеттемелерді шығарды.

27. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ҚОРЫНЫҢ АҒЫМДАҒЫ ШОТТАРЫ

Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының (бұдан әрі - Ұлттық қор) ағымдағы шоттарындағы қаражат 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1,227,141,853 мың теңгені құрады (2013 жылы: 749,020,680 мың теңге).

Ұлттық Банк 2014 және 2013 жылдары Ұлттық қордың активтерін сенімгерлікпен басқаруды жүзеге асырды. Ұлттық қордың Ұлттық Банктегі депозиттерін қоспағанда, Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының активтері мен міндеттемелері осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілген жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

28. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚАРЖЫ МИНИСТРЛІГІНІҢ АҒЫМДАҒЫ ШОТТАРЫ

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Ұлттық валютамен	518,025,478	298,777,618
Шетел валютасымен	4,662,850	597,201
	522,688,328	299,374,819

29. КЛИЕНТТЕРДІҢ ШОТТАРЫ

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Ұлттық валютамен	309,721,161	87,485,551
Шетел валютасымен	1,799,090	1,940,740
	311,520,251	89,426,291

ҚҰБ 2014 және 2013 жылдары ҚҰБ клиенттердің шетел және ұлттық валюталармен шоттарына қызмет көрсетуді жүзеге асырды. ҚҰБ клиенттерінің салалық тиістілігі – бұл мемлекеттік басқару, ҚҰБ еншілес ұйымдарының салалық тиістілігі – бұл қаржылық делдалдық, сақтандыру және банктерді тарату.

2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттердің шоты екі және бір клиенттің шотын қамтыды, баланстық құны ҚҰБ капиталдың 8% және 6% астамын құрайды. Көрсетілген клиенттердің шоттары бойынша қалдықтардың жиынтық көлемі 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 255,518,301 мың теңге (2013 жылы: 58,039,558 мың теңге) құрады.

30. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздардың мынадай шығарылым құрылымы болды:

Эмиссиялар	Баланстық құны	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді сыйақы мөлшерлемесі
KZW1KD914748	4,996,483	10 қазан 2014	9 қаңтар 2015	3.27
KZW1KD914755	10,067,352	17 қазан 2014	16 қаңтар 2015	3.27
KZW1KD914797	5,977,319	14 қараша 2014	13 ақпан 2015	3.27
KZW1KD914805	5,973,626	21 қараша 2014	20 ақпан 2015	3.27
	27,014,780			

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық қағаздарда мынадай шығарылым құрылымы болды:

Эмиссиялар	Баланстық құны	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді сыйақы мөлшерлемесі
KZW1KM064122	1,598,504	26 шілде 2013	24 қаңтар 2014	1.51
KZW1KD944224	1,999,409	4 қазан 2013	6 қаңтар 2014	2.17
	3,597,913			

31. КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫНЫҢ РЕЗЕРВТЕРІ

2014 және 2013 жылдардың 31 желтоқсанына кепілдік беру қорының жеке тұлғалардың депозиттері бойынша резервтері тиісінше 173,462,395 мың теңге және 133,658,087 мың теңге болды.

32. БАСҚА ДА МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Дивидендтерді төлеу бойынша міндеттемелер (33-ші ескерту)	28,234,846	-
Банктік қызмет бойынша басқа да кредиторлар	3,504,442	980,100
Банктік емес қызмет бойынша басқа да кредиторлар	1,074,947	1,595,689
Жалпы және әкімшілік шығыстар бойынша кредиторлық берешек	115,783	124,306
Басқалары	18	-
Басқа да қаржылық міндеттемелердің жиынтығы	32,930,036	2,700,095
Еңбекақы бойынша кредиторлық берешек	3,614,483	2,909,880
Басқа да алынған алдын ала төлемдер	1,254,095	1,160,535
Салықтар бойынша кредиторлық берешек (корпоративтік табыс салығын қоспағанда)	513,414	555,933
Негізгі құрал-жабдықтарды сатып алу бойынша кредиторлық берешек	15,428	2,562
Басқа да қаржылық емес міндеттемелердің жиынтығы	5,397,420	4,628,910
Басқа да міндеттемелердің жиынтығы	38,327,456	7,329,005

33. АКЦИОНЕРЛІК КАПИТАЛ ЖӘНЕ АКЦИОНЕРЛЕРДЕН САТЫП АЛЫНҒАН МЕНШІКТІ АКЦИЯЛАР

Жарғылық капитал

ҚҰБ жарғылық капиталын қалыптастыру кейіннен болатын өзгерістерімен және толықтыруларымен Қазақстан Республикасы Президентінің 1995 жылғы 30 наурыздағы Жарлығында реттеледі. 2013 жылғы 21 маусымда Жарлыққа енгізілген өзгерістерге сәйкес ҚҰБ жарғылық капиталы мемлекетке тиесілі және бөлінбеген таза кірістен аударымдар жасау арқылы кем дегенде 20,000,000 мың теңге мөлшерінде қалыптастырылады.

2014 және 2013 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Қазақстан Ұлттық Банкінің жарғылық капиталы 20,000,000 мың теңге болды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Дивидендтер және резервтік капитал

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Банк Басқармасы (Басқарманың 2014 жылғы 27 тамыздағы № 161 қаулысы) 2013 жылдағы 28,234,846 мың теңге мөлшеріндегі бөлінбеген пайданың 50%-ын ҚҰБ-ның резервтік капиталын толықтыруға 28,234,846 мың теңге мөлшеріндегі пайданың 50%-ын бір қаржылық жылға кейінге қалдырумен республикалық бюджетке аударуды қаулы етті.

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Банк резервтік капиталын жарғылық капиталдың мөлшерінен кем емес мөлшерде қалыптастыруы тиіс. Резервтік капитал бөлінбеген таза кіріс есебінен толықтырылады және жүргізілетін операциялар бойынша залалдың Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы белгілеген тәртіппен орнын толтыруға және зияндарды өтеуге ғана арналған. 2014 және 2013 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша резервтік капитал тиісінше 260,191,879 мың теңге және 231,957,033 мың теңге болды.

Капиталды басқару

Бөлінбеген пайда ҚҰБ Басқармасы белгілейтін сомада жарғылық және/немесе резервтік капиталдың құрамында аударылады. Қазақстан Республикасының Президенті Ұлттық Банктің жылдық есебін бекіткеннен кейін бөлінбеген пайданың қалған бөлігі бір қаржылық жылға кейінге қалдырумен мемлекеттік бюджетке аударылады.

Егер резервтік капиталдың мөлшері жарғылық капитал сомасынан аз болса, онда барлық бөлінбеген пайда Қазақстан Ұлттық Банкінің қарамағында қалады және ол жарғылық капитал мөлшеріне жеткенге дейін резервтік капиталды толықтыруға бағытталады. Резервтік капитал қаражаты қаржы жылының зияндарын өтеуге жеткіліксіз болған жағдайда орны толтырылмаған зиян Қазақстан Ұлттық Банкіне бір жылға кейінге қалдырумен мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен толық көлемде өтеледі.

34. СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША ТАЛДАУ

Ұлттық Банктің қызметі осы шоғырландырылған қаржылық есептілік мақсаттары үшін бір есептік сегменттен тұрады. Ұлттық Банктен Ұлттық Банк орындайтын функцияларға байланысты кірістер мен шығыстар туралы есептерді беру талап етілмейді, қызметтің осы түрлері осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің мақсаты үшін жеке операциялық сегменттер ретінде қаралмайды.

35. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Тәуекелдерді басқару Ұлттық Банктің қызметінде маңызды рөл атқарады және оның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Ұлттық Банк өзінің қызметін жүзеге асыру барысында кездесетін нарық тәуекелі, кредит тәуекелі және өтімділік тәуекелі негізгі тәуекелдер болып табылады.

Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдер

Ұлттық Банктің тәуекелдерді басқару саясаты Ұлттық Банк ұшырайтын тәуекелдерді айқындауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдер лимиттерін және тиісті бақылауларды белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін және олардың белгіленген лимиттерге сәйкестігін тұрақты түрде бағалап отыруға бағытталған. Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдер нарық ахуалының, ұсынылатын банк өнімдерінің және қызмет көрсетулердің өзгерістерін және пайда болатын үздік тәжірибелерді көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралып отырады.

Басшылық тәуекелдерді басқару жөніндегі бақылау жүйесінің тиісінше жұмыс істеуіне, маңызды тәуекелдерді басқаруға және тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдерді мақұлдауға, сондай-ақ ірі мәмілелерді мақұлдауға жауапты болады.

Басқарма, Директорлар кеңесі, комитеттер мен комиссиялар және тиісті жұмыс топтары тұрақты негізде Ұлттық Банктің монетарлық, инвестициялық және валюталық саясатына байланысты мәселелерді қарайды және өз активтерін басқару шеңберінде лимиттерді, сондай-ақ Банктің қарсы агенттерін бағалау жөніндегі талаптарды белгілейді.

Банк Басқармасының 2006 жылғы 27 қазандағы қаулысымен бекітілген Банктің алтынвалюта активтерін басқару жөніндегі инвестициялық стратегиясына сәйкес тәуекелдерді басқарудың негізгі мақсаттары Банк активтерінің өтімділігі мен сақталуын қамтамасыз ету, сондай-ақ ортамерзімді және қыскамерзімді перспективаларда кірістілікті ұлғайту болып табылады.

Осы мақсаттарға сәйкес Ұлттық Банктің алтынвалюта активтері мынадай портфельдерге бөлінеді: өтімділік портфелі, инвестициялық портфель, стратегиялық портфель, алтын дамушы нарық портфелі, баламалы құралдар портфелі және алтын портфелі.

Ұлттық Банктің еншілес ұйымдарының қызметі бірқатар тәуекелдердің ықпалына ұшырайды, олардың ішінде ең маңыздысы нарық тәуекелдері болып табылады. Еншілес ұйымдарда тәуекелдерді басқару рәсімдері ішкі нұсқаулықтармен реттеледі және олардың орындалуын еншілес ұйымдардың Директорлар кеңесі мен ішкі бақылау бөлімдерін қосқанда, түрлі органдар бақылайды.

Нарық тәуекелі

Нарық тәуекелі – бұл нарықтық бағалардың өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнының немесе ақша қаражатының болашақ ағындарының өзгеру тәуекелі. Нарық тәуекелі валюта тәуекелінен, сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелінен, сондай-ақ басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарық тәуекелі нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістердің және нарықтық бағалардың құбылмалылық деңгейі өзгерістерінің ықпалына ұшыраған пайыздық, валюталық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

Нарық тәуекелін басқару міндеті қабылданған тәуекелден алынатын кірістілікті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, нарық тәуекеліне ұшырауды тиісті параметрлер шеңберінен аспайтындай етіп басқару және бақылау болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Ұлттық Банк барлық ашық позицияларды тұрақты түрде бағалау рәсімін жүргізу арқылы нарық тәуекелін басқарады. Оның үстіне, Ұлттық Банк қаржы құралдары бойынша ашық позицияларға, сыйақы мөлшерлемелеріне, өтеу мерзімдеріне, валюта позицияларына және зияндарға қойылатын шектеулерге белгіленген лимиттерді үнемі бақылап отырады.

Ұлттық Банк «Tracking Error» («Бақылау қателігі») әдіснамасын пайдаланады. «Tracking Error» көрсеткіші инвестордың бағалы қағаздарының ағымдағы портфелі кірістілігінің нақты көрсеткіштері эталондық портфель кірістілігі көрсеткіштерінен қаншалықты ауытқитынын көрсетеді. Инвестициялық стратегияға сәйкес «Tracking Error» көрсеткішінің лимиті есепті кезеңде жылдық мән бойынша 2% болды.

«Tracking Error» әдіснамасын инвестор портфельді оның эталондық портфелімен салыстыра отырып басқарған жағдайда ғана қолдануға болады.

2014 және 2013 жылдарғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша алтынвалюта активтерінің инвестициялық портфелі үшін мыналардан тұратын келесі композиттік индекс эталондық портфель болып табылады:

- 30% - Merrill Lynch United States Treasuries, 0-3 жыл (G1QA),
- 26% - Merrill Lynch All Euro Government Index, DE, FR, NL, AT, LU, FI (EBDF), 0-3 жыл
- 10% - Merrill Lynch United Kingdom Gilts, 0-3 жыл (GBL0),
- 10% - Merrill Lynch Japanese Governments, 0-3 жыл (G1YA),
- 5% - Merrill Lynch Australian Government Index, 0-3 жыл (GJBT),
- 5% - Merrill Lynch Canadian Government Index, 0-3 жыл (GBCJ),
- 5% - Merrill Lynch South Korean Government Index, 0-3 жыл (GBSK),
- 3% - Merrill Lynch Hong Kong Government Index, 0-3 жыл (GBHK),
- 2% - Merrill Lynch Singapore Government Index, 0-3 жыл (GBSP),
- 2% - Merrill Lynch Danish Governments, 1-3 жыл (G1M0),
- 2%- Merrill Lynch Swedish Governments, 1-3 жыл (G1W0).

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі – бұл сыйақының нарықтық мөлшерлемелерінің өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе ақша қаражатының болашақ ағындарының өзгеру тәуекелі. Ұлттық Банктің қаржылық жағдайы мен ақша қаражатының ағындары басым нарықтық мөлшерлемелерінің ауытқуларына ұшырайды. Мұндай ауытқулар алтынвалюта активтерінің портфелінде нақты белгіленген кірістілікпен қаржы құралдарын өтеуге кірістілік деңгейін күрт өзгерте алады және пайыздық мөлшерлемелердің кенеттен өзгерген жағдайында портфельдік зияндардың туындауына әкеп соқтыруы мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдерін талдау

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі көбінесе сыйақы мөлшерлемелері өзгерісінің мониторингі арқылы басқарылады. Негізгі қаржы құралдары бойынша сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдеріне қатысты қысқаша ақпарат осылайша берілуі мүмкін:

мың теңге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан асатын	Пайызсыз	Баланстық құны
2014 жылғы 31 желтоқсан							
АКТИВТЕР							
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	-	-	-	-	-	27,872,157	27,872,157
Алтын	511,851,421	-	-	-	-	836,698,595	1,348,550,016
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	517,758,829	3,662,560	334,806,029	1,036,402,537	3,708,401	1,315,212,708	3,211,551,064
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	490,476	2,254,314	7,984,310	212,341,833	271,142,627	129,599,094	623,812,654
Кері репо мәмілелері	714,374,018	-	-	-	-	-	714,374,018
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	798,563,213	145,001,033	371,165,071	1,367,108,856	319,852,240	79,853	3,001,770,266
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	26,195	101,174	153,633	847,576	57,662,456	-	58,791,034
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	298,955	298,955
Басқа да қаржылық активтер	-	-	-	-	-	5,994,775	5,994,775
	2,543,064,152	151,019,081	714,109,043	2,616,700,802	652,365,724	2,315,756,137	8,993,014,939
мың теңге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан асатын	Пайызсыз	Баланстық құны
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	1,382,577,952	1,382,577,952
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	556,327,127	-	331,111,130	1,028,897,137	3,707,784	2,000,302,976	3,920,346,154
Пайда немесе зияндар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	-	-	-	822,371	822,371
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	1,227,141,853	1,227,141,853
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	522,688,328	522,688,328
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	-	311,520,251	311,520,251
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	27,014,780	-	-	-	-	-	27,014,780
Кепілдік беру қорының резервтері	-	-	-	-	-	173,462,395	173,462,395
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	-	32,930,036	32,930,036
	583,341,907	-	331,111,130	1,028,897,137	3,707,784	5,651,446,162	7,598,504,120
	1,959,722,245	151,019,081	382,997,913	1,587,803,665	648,657,940	(3,335,690,025)	1,394,510,819

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

мың теңге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан асатын	Пайызсыз	Баланстық құны
2013 жылғы 31 желтоқсан							
АКТИВТЕР							
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	-	-	-	-	-	20,771,701	20,771,701
Алтын	300,094,367	-	-	-	-	555,144,933	855,239,300
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	626,238,205	-	3,615,077	1,524,654	-	147,222,575	778,600,511
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	2,182,693	2,901,334	3,220,694	126,408,414	179,935,293	171,042,361	485,690,789
Кері репо мәмілелері	573,139,668	-	-	-	-	-	573,139,668
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	97,797,433	297,597,088	275,251,746	1,371,095,770	172,481,297	33,992	2,214,257,326
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	59,417	1,295	70,846	875,560	56,973,090	-	57,980,208
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	355,832	355,832
Басқа да қаржы активтері	-	-	-	-	-	4,867,109	4,867,109
	1,599,511,783	300,499,717	282,158,363	1,499,904,398	409,389,680	899,438,503	4,990,902,444
мың теңге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан асатын	Пайызсыз	Баланстық құны
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	1,763,275,779	1,763,275,779
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	70,255,000	-	-	-	-	1,017,808,218	1,088,063,218
Пайда немесе зияндар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	-	-	-	252,414	252,414
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	749,020,680	749,020,680
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	299,374,819	299,374,819
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	-	89,426,291	89,426,291
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	3,597,913	-	-	-	-	-	3,597,913
Кепілдік беру қорының резервтері	-	-	-	-	-	133,658,087	133,658,087
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	-	2,700,095	2,700,095
	73,852,913	-	-	-	-	4,055,516,383	4,129,369,296
	1,525,658,870	300,499,717	282,158,363	1,499,904,398	409,389,680	(3,156,077,880)	861,533,148

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Орташа сыйақы мөлшерлемелері

Осыдан кейінгі кестеде 2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі көрсетіледі. Осы сыйақы мөлшерлемелері тиісті активтер мен міндеттемелерді өтеудегі шамамен алғандағы кірістілікті көрсетеді.

	2014 ж. мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %	2013 ж. мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %
Пайыздық активтер				
Алтын				
<i>Шетелдік банктердің депозиттеріндегі алтын</i>	511,851,421	0.27	300,094,367	0.13
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер «ностро» түріндегі шоттар				
- фунт стерлингте	4,323,436	0.50	321,354	0.08
- Жапон иенінде	4,295,835	0.07	144,501	0.02
- АҚШ долларында	674,650	0.03	16,903,888	0.08
- корей вонасында	105,059	1.41	160,124	0.81
- Канада долларында	-	-	1,578,556	0.53
- Австралия долларында	-	-	56,085	2.24
- еуроға	1	-	1,678	0.13
- басқа валютада	5,145,369	0.17	98,222	0.41
<i>Банктердегі қаражат</i>				
- теңгеде	1,898,010,981	6.22	5,841,211	5.45
- АҚШ долларында	853,379,765	0.09	606,272,318	0.01
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары				
- АҚШ долларында	373,424,510	4.81	240,404,150	5.01
- еуроға	89,794,307	2.77	58,801,783	3.41
- фунт стерлингте	14,588,353	5.61	6,101,371	5.36
- Канада долларында	9,599,777	3.74	5,232,954	3.36
- Австралия долларында	2,925,049	5.32	1,961,156	5.27
- швед кронасында	867,784	-	-	-
- швейцар франкінде	809,115	-	610,364	-
- Жапон иенінде	773,987	0.91	1,231,501	1.03
- Гонконг долларында	728,050	0.26	-	-
- Сингапур долларында	702,626	1.98	305,150	1.60
Кері репо мәмілелері				
- теңгеде	714,374,018	5.51	573,139,668	5.53

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

	2014 ж. мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %	2013 ж. мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері				
- АҚШ долларында	1,675,029,508	0.31	844,926,532	0.57
- теңгеде	776,896,608	5.88	462,954,983	5.58
- еуроде	202,451,189	2.32	337,718,461	2.19
- фунт стерлингте	77,546,292	1.77	132,624,868	2.82
- жапон иенінде	73,411,810	0.69	111,259,084	0.98
- корей вонасында	39,248,795	3.39	66,950,546	3.43
- Канада долларында	38,818,310	1.51	64,149,869	1.51
- Австралия долларында	37,677,945	5.36	63,402,256	5.18
- Гонконг долларында	23,596,168	0.76	38,487,650	1.11
- дат кронасында	17,622,631	3.02	30,936,945	3.40
- Сингапур долларында	15,253,757	2.21	25,772,083	2.39
- швед кронасында	15,120,232	3.54	27,423,984	3.91
- Қытай юанінде	9,017,167	2.22	7,616,074	2.77
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар				
- теңгеде	58,791,034	4.03	57,980,208	4.02
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты				
<i>Мерзімді депозиттер</i>				
- теңгеде	57,408,000	1.81	66,859,746	0.47
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары				
- теңгеде	518,025,478	-	298,777,618	-
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар				
- теңгеде	27,014,780	3.27	3,597,913	1.87

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеруіне сезімталдықты талдау

Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдерін талдауға негізделген сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелін басқару қаржы активтері мен міндеттемелерінің сезімталдығы мониторингімен толықтырылады. Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеруіне пайданың немесе зиянның және капиталдың сезімталдығын талдау (сыйақы мөлшерлемесін қайта қарау тәуекелі) (сыйақы мөлшерлемесінің өсу немесе кему жағына қарай кірістілік қисығының 300 базистік тармақтарға параллелді жылжуының ықшамдалған сценарийі және 2014 жылғы 31 желтоқсан мен 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы пайыздық активтер мен міндеттемелердің қайта қаралған позициялары негізінде жасалған) осылайша көрініс алуы мүмкін:

	2014 ж.		2013 ж.	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге
Мөлшерлемелердің өсу жағына қарай 300 базистік тармақтарға параллелді жылжуы	23,382,459	23,382,459	16,587,700	16,587,700
Мөлшерлемелердің кему жағына қарай 300 базистік тармақтарға параллелді жылжуы	(23,382,459)	(23,382,459)	(16,587,700)	(16,587,700)

Пайда мен зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарының және сату үшін қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруі нәтижесіндегі өзгерістеріне пайданың немесе зиянның және капиталдың сезімталдығын талдау (2014 жылғы 31 желтоқсандағы және 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданылатын позициялардың және сыйақы мөлшерлемесінің өсу немесе кему жағына қарай кірістілік қисығының 50 базистік тармақтарға параллелді жылжуының ықшамдалған сценарийі негізінде жасалған) осылайша көрініс алуы мүмкін.

	2014 ж.		2013 ж.	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге
Мөлшерлемелердің кему жағына қарай 50 базистік тармақтарға параллелді жылжуы	12,303,465	38,233,418	9,134,155	26,799,459
Мөлшерлемелердің өсу жағына қарай 50 базистік тармақтарға параллелді жылжуы	(13,191,200)	(41,376,635)	(10,240,439)	(30,873,750)

Жоғарыда келтірілген кестелерде басқа талаптары бірдей болған кезде негізгі рұқсат етілетін тіркелген кірістілігі бар қаржы құралдарының құны өзгеруінің әсері көрсетілген. Іс жүзінде рұқсат ету болжанатын фактор мен талдауда ескерілмеген басқа да факторлардың арасында өзара байланыстылығы болуы мүмкін. Сондай-ақ, бағаланған сезімталдық көрсеткіштерінің сызықтық сипатында болмайтынын атап көрсеткен жөн, сондықтан үлкен немесе аз әсерлер осы нәтижелердің негізінде интерполяцияланбауы немесе экстраполяцияланбауы тиіс.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Сезімталдықты талдауда Ұлттық Банктің активтер мен міндеттемелерді белсенді басқаратыны ескерілмейді. Осыған қоса Ұлттық Банктің қаржылық ахуалы нарықта болып жатқан өзгерістерге қарай өзгеріске ұшырауы мүмкін. Мысалы, Ұлттық Банктің қаржы тәуекелдерін басқару саласындағы стратегиясы нарық құбылмалылығы тәуекелін басқаруға бағытталған. Бағалы қағаздар нарығында бағалардың күрт жағымсыз құбылуы жағдайларында басышылық қаржы құралдарын сату, инвестициялық портфельдің құрылымын өзгерту сияқты, сондай-ақ активтерді қорғаудың өзге де әдістерін қолдануы мүмкін. Сондықтан рұқсат берудегі өзгеріс міндеттемелерге нақты ықпал етпеуі, және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте нарықтық баға бойынша есепке алынатын активтерге айтарлықтай әсер етпеуі мүмкін. Бұл жағдайда активтер мен міндеттемелерді бағалаудың әртүрлі әдістері капитал шамасының айтарлықтай ауытқуына әкелуі мүмкін.

Валюта тәуекелі

Ұлттық Банкте әр түрлі шетел валютасында көрсетілген активтер мен міндеттемелер бар.

Валюталық тәуекелі - валюталардың айырбас бағамдарының өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақша қаражаты ағынының өзгеру тәуекелі.

Ұлттық Банкте Валюталық тәуекелді басқару қоржынның валютаға бөлу лимитін орналастыру мен сақтау талабы ескерілген, сәйкес Инвестициялық стратегиямен реттеледі.

Ұлттық Банктің Монетарлық операциялар және активтерді басқару департаменті күн сайын әрбір жекелеген қоржыны үшін белгіленген лимиттің мониторингін жүргізеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Ұлттық Банктің валюталар бойынша валюталық тәуекелге ұшырағыштығы 2014 және 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осылайша көрініс алуы мүмкін:

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон иенасы	СПЗ	Фунт стерлингі	Басқалар	Жиынтығы
АКТИВТЕР									
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	-	26,834,559	1,015,163	4,427	-	1,817	16,191	27,872,157
Алтын	-	1,348,550,016	-	-	-	-	-	-	1,348,550,016
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар және депозиттер	1,918,969,998	-	1,049,332,658	78,884,296	26,493,460	96,826,759	5,583,375	35,460,518	3,211,551,064
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	448,085,150	106,081,811	11,610,017	-	26,903,312	31,132,364	623,812,654
Кері репо мәмілелері	714,374,018	-	-	-	-	-	-	-	714,374,018
Сату үшін қолда бар қаржылық активтер	776,974,208	-	1,675,029,508	202,451,189	73,411,810	-	77,546,292	196,357,259	3,001,770,266
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	58,791,034	-	-	-	-	-	-	-	58,791,034
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	298,955	-	-	-	-	-	-	-	298,955
Басқа да қаржылық активтер	5,994,775	-	-	-	-	-	-	-	5,994,775
Активтер жиынтығы	3,475,402,988	1,348,550,016	3,199,281,875	388,432,459	111,519,714	96,826,759	110,034,796	262,966,332	8,993,014,939
мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон иенасы	СПЗ	Фунт стерлингі	Басқа	Жиынтығы
МІНДЕТТЕМЕЛЕР									
Айналыстағы ақша	1,382,577,952	-	-	-	-	-	-	-	1,382,577,952
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	553,708,896	-	3,208,498,368	49,599,541	3,858,543	96,588,684	-	8,092,122	3,920,346,154
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	595,590	91,845	33,781	-	23,358	77,797	822,371
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	1,227,141,853	-	-	-	-	-	-	-	1,227,141,853
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	518,025,478	-	4,181,369	-	-	-	-	481,481	522,688,328
Клиенттердің шоттары	309,721,161	-	1,799,090	-	-	-	-	-	311,520,251
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	27,014,780	-	-	-	-	-	-	-	27,014,780
Кепілдік беру қорының резервтері	173,462,395	-	-	-	-	-	-	-	173,462,395
Басқа да қаржы міндеттемелері	31,855,071	-	1,074,965	-	-	-	-	-	32,930,036
Міндеттемелердің жиынтығы	4,223,507,586	-	3,216,149,382	49,691,386	3,892,324	96,588,684	23,358	8,651,400	7,598,504,120
Туынды қаржы құралдарының ықпалы	(1,989,570)	-	2,005,850	-	-	-	-	-	16,280
Таза баланстық және баланстан тыс позиция	(750,094,168)	1,348,550,016	(14,861,657)	338,741,073	107,627,390	238,075	110,011,438	254,314,932	1,394,527,099

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Келесі кестеде 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтер мен міндеттемелердің құрылымы көрсетілген:

	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон иенасы	СПЗ	Фунт стерлингі	Басқа	Жиынтығы
мың теңге									
АКТИВТЕР									
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	-	-	19,291,447	1,458,744	4,880	-	5	16,625	20,771,701
Алтын	-	855,239,300	-	-	-	-	-	-	855,239,300
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	8,909,922	-	622,254,331	39,130,172	14,584,753	86,975,691	3,841,010	2,904,632	778,600,511
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	77,049	-	333,718,989	81,712,727	16,185,098	-	23,825,781	30,171,145	485,690,789
Кері репо мәмілелері	573,139,668	-	-	-	-	-	-	-	573,139,668
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	462,955,134	-	844,960,372	337,718,461	111,259,084	-	132,624,868	324,739,407	2,214,257,326
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	57,980,208	-	-	-	-	-	-	-	57,980,208
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	355,832	-	-	-	-	-	-	-	355,832
Басқа да қаржылық активтер	4,865,850	-	1,259	-	-	-	-	-	4,867,109
Активтердің жиынтығы	1,108,283,663	855,239,300	1,820,226,398	460,020,104	142,033,815	86,975,691	160,291,664	357,831,809	4,990,902,444
мың теңге									
МІНДЕТТЕМЕЛЕР									
Айналыстағы ақша	1,763,275,779	-	-	-	-	-	-	-	1,763,275,779
Банктердің және өзге қаржы институттарының қаржысы	488,507,386	-	486,049,067	22,356,407	1,657	86,762,325	533	4,385,843	1,088,063,218
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	12,841	-	83,717	94,088	57,011	-	3,850	907	252,414
Қазақстан Республикасының Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	749,020,680	-	-	-	-	-	-	-	749,020,680
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	298,777,618	-	-	-	-	-	-	597,201	299,374,819
Клиенттердің шоттары	87,485,550	-	1,940,678	2	-	-	-	61	89,426,291
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	3,597,913	-	-	-	-	-	-	-	3,597,913
Кепілдік беру қорының резервтері	133,658,087	-	-	-	-	-	-	-	133,658,087
Басқа да қаржы міндеттемелері	1,850,880	-	849,215	-	-	-	-	-	2,700,095
Міндеттемелердің жиынтығы	3,526,186,734	-	488,922,677	22,450,497	58,668	86,762,325	4,383	4,984,012	4,129,369,296
Туынды қаржы құралдарының ықпалы	10,730,300	-	(21,298,631)	6,669,077	2,850,597	-	307,029	716,906	(24,722)
Таза баланстық және баланстан тыс позициясы	(2,407,172,771)	855,239,300	1,310,005,090	444,238,684	144,825,744	213,366	160,594,310	353,564,703	861,508,426

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Ұлттық Банктің басшылығы 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасындағы ағымдағы экономикалық ахуалды ескере отырып, Ұлттық Банктің 1 доллар үшін 185 теңге деңгейіндегі бағамдық саясатын және теңгенің АҚШ долларына валюталық бағамның +3 теңгеге өсуі және - 15 теңгеге азаюы бағамның өзгеруінің шынайы дәлізі болуы мүмкін деп пайымдайды. Ұлттық Банк сезімталдықтың бұл деңгейін Ұлттық Банктің негізгі басқару қызметкерлері үшін валюта тәуекелі туралы ішкі есептерді дайындау кезінде пайдаланады және басшылықтың валюта бағамдарының ықтимал өзгеруін бағалауын көрсетеді. Сезімталдықты талдауға кезең соңындағы валюталық позициялар бойынша әр валютаны айырбастау кезінде 2014 жылғы 31 жағдай бойынша қолданыстағы валюта бағамдарымен салыстырғанда тиісінше нығайту және әлсірету сценарийлерімен берілген бағамдары пайдаланылатын кезең соңында айырбастау кезінде кезең соңында орын алған валюталық позициялар бойынша сомалар ғана енгізілген.

Төменде келтірілген кестеде көрсетілгендей, 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңге бағамының мынадай валюталарға қатынасы бойынша өсуі (2013 жылы өсу және төмендеу 20%) капиталдың және басқа да жиынтық кірістің төменде сипатталған ұлғаюына (азаюына) ұшырататын еді. Осы талдау Ұлттық Банктің көзқарасы тұрғысынан есепті кезеңнің аяғындағы жағдай бойынша дәлелді ықтимал талдау болып табылатын валюта бағамдарының өзгерістеріне негізделеді. Сезімталдықтың бұл деңгейі Ұлттық Банктің негізгі басқару қызметкерлері үшін валюта тәуекелі туралы есептерді жасау кезінде Ұлттық Банкте пайдаланылады. Талдауда барлық қалған ауыспалы, әсіресе пайыздық мөлшерлемелер өзгермей қалатындығын білдіреді.

	Капитал, мың теңге 2014 г. (+3.10% -6.77%)	Капитал, мың теңге 2013 г. (+20% -20%)
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	(522,893)	266,260,745
АҚШ доллары бағамының теңге қатынасы бойынша төмендеуі	1,141,930	(266,260,745)
Еуро бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	10,500,973	87,513,921
Еуро бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(22,932,771)	(87,513,921)
Трой унциясы бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	41,805,050	171,047,860
Трой унциясы бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(91,296,836)	(171,047,860)
Жапон иенасы бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	3,336,449	28,395,030
Жапон иенасы бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(7,286,374)	(28,395,030)
Фунт стерлинг бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	3,410,355	32,057,456
Фунт стерлинг бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(7,447,774)	(32,057,456)
СДР бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	7,380	42,673
СДР бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(16,118)	(42,673)
Басқа валюталар бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	7,883,763	70,569,559
Басқа валюталар бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(17,217,121)	(70,569,559)

Сезімталдықты талдауға шектеу қою

Жоғарыда келтірілген кестелерде негізгі жол берілетін көрсеткіштің өзгеру әсері көрсетілген, ал басқа жол берілетін көрсеткіштер өзгеріссіз қалған. Іс жүзінде жол берілетін көрсеткіштер мен басқа факторлар арасында байланыс бар. Сондай-ақ, сезімталдықтың желілік емес сипаты бар, сондықтан көп немесе аз әсер ету алынған нәтижелердің негізінде өзгермеуі тиіс екендігін атап өткен жөн.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

Жоғарыда келтірілген сезімталдықты талдаудағы басқа да шектеулердің қатарына қандай да бір сенімділік дәрежесімен нақты болжауға келмейтін нарықтағы болашақ өзгерістер туралы Ұлттық Банктің болжамы ғана болып табылатын әлеуетті тәуекелді ашу мақсатында нарықтағы жорамалдық әрекеттерді қолдану жатады. Сондай-ақ, барлық пайыздық мөлшерлемелер бірдей өзгеретіні туралы болжам да шектеу болып табылады.

Акция бағасының өзгеру тәуекелі

Акция бағасының өзгеру тәуекелі – бұл акция бағасының өзгерістері нәтижесінде, егер бұл өзгерістер белгілі бір нақты құралға тән факторлардан немесе нарықта айналыста жүретін барлық ұқсас қаржы құралдарына ықпалын тигізетін факторлардан туындаса, қаржы құралы бойынша әділ құн ауытқуларының немесе ақша қаражатының болашақ ағындарының тәуекелдері. Акция бағасының өзгеру тәуекелі Ұлттық Банк қаржы құралы бойынша ұзақ немесе қысқа позиция ұстанған кезде пайда болады.

	2014 ж.		2013 ж.	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге
бағалы қағаздар құнының 10% өсуі	12,908,467	12,916,452	17,226,050	17,229,434
бағалы қағаздар құнының 10% төмендеуі	(12,908,467)	(12,916,452)	(17,226,050)	(17,229,434)

Кредит тәуекелі

Кредит тәуекелі – бұл қарыз алушының немесе Ұлттық Банктің қарсы агентінің міндеттемелерін орындамау нәтижесінде туындайтын қаржылық зияндар тәуекелі. Ұлттық Банк кредит портфелін шоғырландыру лимиттерін белгілеу және сақтау талаптарын қоса алғанда, кредит тәуекелін басқару саясатын және рәсімдерін әзірледі, сондай-ақ кредит тәуекелінің мониторингі үшін жауапкершілік атқаратын Инвестициялық Комитет жұмыс істейді. Ұлттық Банктің кредит саясатын Басқарма қарайды және бекітеді.

Ұлттық Банктің кредит саясаты:

- Ұлттық Банктің қарсы агенттері бойынша тәуекелдің барынша лимитін есептеу және белгілеу әдіснамасын;
- Ұлттық Банктің қарсы агенттері бойынша тұрақты мониторингін және тәуекел лимитін қайта қарау рәсімдерін белгілейді.

Қарсы агенттердің тізіміне кіргізу туралы өтінімдерді Ұлттық Банктің талдаушылары алады. Талдаушылардың болжанатын қарсы агент туралы есебі халықаралық рейтингтік агенттіктердің деректерін пайдалана отырып, қаржылық көрсеткіштердің және қаржылық жағдайы коэффициенттерінің талдауына негізделеді. Осы есептің негізінде Инвестициялық комитет қарсы агентті бекітеді.

Ұлттық Банктің Монетарлық операциялар және активтерді басқару департаменті күн сайын әрбір жекелеген қарсы агент үшін белгіленген лимиттің мониторингін жүргізеді. Жекелеген қарсы агенттерді талдаудан бөлек Ұлттық Банктің талдаушылары кредит тәуекелдерін шоғырландыруға қатысты портфельдерді бағалауды жүргізеді.

Ұлттық Банктің кредит тәуекелінің ең жоғарғы деңгейі, әдетте, қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есепке қаржы активтерінің баланстық құнында көрсетіледі. Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу мүмкіндігінің әлеуетті кредит тәуекелінің төмендеуі үшін айтарлықтай маңызы болмайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Қаржы активтеріне қатысты кредит тәуекелінің ең жоғарғы деңгейі есепті күнгі жағдай бойынша мынадай түрде берілуі тиіс:

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
АКТИВТЕР		
Алтын	511,851,421	300,094,367
Банктер мен басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	3,211,551,064	778,600,511
Пайда немесе зияндар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	623,732,801	313,430,292
Кері репо мәмілелері	714,374,018	573,139,668
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	3,001,690,412	2,214,223,334
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	58,791,034	57,980,208
Басқа қаржы активтері	5,994,775	4,867,109
Ең жоғары тәуекел деңгейі барлығы	8,127,985,525	4,242,335,489

Танылмаған шартты міндеттемелерге қатысты кредит тәуекелінің ең жоғары деңгейі есепті күнгі жағдай бойынша 36-ескертуде берілді.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл Ұлттық Банктің қаржы құралдары бойынша міндеттемелерін өтеу кезінде қиындықтарға ұшырау тәуекелі. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келмеген кезде туындайды. Активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келуі және/немесе бақыланатын сәйкес келмеуі Ұлттық Банкті қоса алғанда, қаржы институттарын басқарудағы негізгі сәт болып табылады. Жүргізілетін операциялардың айырмашылығы және олармен байланысты белгісіздіктің салдарынан активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімдері бойынша толық сәйкес келуі қаржы институттары үшін әдеттегі практика болып табылмайды, мұның өзі операциялардың пайдалылығын арттыруға мүмкіндік береді, дегенмен, зияндардың туындау тәуекелін жоғарылатады.

Ұлттық Банк барлық міндеттемелерді өтеу мерзімінің басталуына қарай оларды орындауға қажетті ақша қаражатының үнемі болуын қамтамасыз ету мақсатында қажетті өтімділік деңгейін қолдайды. Ұлттық Банктің өтімділікті басқару жөніндегі саясатын Ұлттық Банктің Басқармасы қарайды және бекітеді.

Ұлттық Банк өтімділікке қатысты күтпеген талаптардың әсеріне жедел және күрт ауытқуларсыз жауап қатуына Ұлттық Банктің қабілетті болуы үшін қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған және тұрақты құрылымын белсенді түрде қолдауға ұмтылады.

Ұлттық Банктің эмиссиялық банк болып табылатынын ескере отырып (ұлттық валюта – теңгенің эмиссиясын жүргізеді), ұлттық валютадағы міндеттемелерді орындамау тәуекелі төмен және өтімділік тәуекелі шын мәнінде Ұлттық Банктің шетел валютасымен көрсетілген қаржы міндеттемелерін орындауға ғана қолданылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

Банктің өтімділікті басқару саясаты мыналардан тұрады:

- негізгі валюталар бөлігіндегі ақша қаражатының ағынын және өтімді активтердің қажетті деңгейіндегі осы ақша қаражатының осы ағындармен байланысты есептеуді болжау;
- қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған құрылымын қолдау;
- ақша ағыны үзілген жағдайда қорғану шарасы ретінде еркін іске асыруға болатын өтімділігі жоғары активтер портфелін қолдау («өтімділік портфелі»);
- өтімділікті және берілген қаржыландыру деңгейін қолдау жөнінде резервтік жоспарлар әзірлеу;
- өтімділік көрсеткіштерінің заңды белгіленген нормативтерге сәйкестігін бақылауды жүзеге асыру.

Монетарлық операциялар және активтерді басқару департаменті активтер мен міндеттемелердің өтімділігі туралы ақпарат негізінде өтімділік позициясына талдау жасайды. Осыдан кейін Монетарлық операциялар және активтерді басқару департаменті өтімділігі жоғары активтерді сатып алу арқылы өтімділік деңгейін қамтамасыз етеді. Өтімділікті басқару мақсатына жету үшін өтімділік портфелі ең қысқа мерзімде сатуды жүзеге асыруға болатын активтерге инвестицияланады.

Ұлттық Банктің Инвестициялық стратегиясына сәйкес өтімділік портфелі мынадай өлшемдерге сәйкес келуі тиіс:

- өтімділік портфелінің дюрациясы 1 жылдан аспауы тиіс;
- өтімділік портфелінің негізгі валютасы АҚШ доллары болып табылады.
- өтімділік портфелінің көлемі қысқа мерзімді міндеттемелерді ескермегенде бір миллиард АҚШ доллары көлеміне дейін төмендемеуі керек.
- өтімділік портфелінің көлемі алдағы 6 ай ішінде сыртқы мемлекеттік борышқа қызмет көрсету бойынша төлемдер көлемінен кем болмауы. Осы шектеу әр күнтізбелік тоқсанда 1 рет тексеріледі (әр тоқсанның 10 жұмыс күні).

Егер өтімділік портфелінің нарықтық құны осы өлшемдерге сәйкес келмейтін болса, осындай сәйкессіздік белгіленген күннен бастап бес жұмыс күні ішінде өтімділік портфелі активтердің бір бөлігін инвестициялық портфельден аудару есебінен толықтырылады.

Өтімділік портфелінің активтері қолма-қол валютаға, A- (Standard & Poor's) және/немесе A3 (Moody's) төмен емес кредиттік рейтингі бар елдердің мемлекеттік (егеменді) борыштық міндеттемелерге, агенттік борыштық міндеттемелерге, AAA (Standard & Poor's) және/немесе Aaa (Moody's) төмен емес кредиттік рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдарының борыштық міндеттемелеріне, депозиттік сертификаттарға (CD), A-1 (Standard&Poor's) немесе P1 (Moody's) төмен емес қысқа мерзімді кредиттік рейтингтері бар коммерциялық қағаздарға (CP) инвестицияланады. Депозитке орналастырудың ең көп мерзімі 1 айдан аспауы тиіс.

Келесі келтірілген кестелер шарттардың талаптарына сәйкес мүмкін болатын барынша ерте белгіленген өтеу мерзімі басталған күніне қаржы активтері мен міндеттемелері және кредиттік сипаттағы танылмаған міндеттемелер бойынша ақша қаражатының дисконтталмаған ағыны туралы ақпаратты қамтиды. Осы кестелерде көрсетілген ақша ағынының түсу және шығу ағынының жиынтық мөлшері қаржы активтері немесе баланстан тыс міндеттемелер бойынша ақша қаражатының дисконтталмаған шарттық ағынын көрсетеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Өтеу мерзімдері бойынша қаржы міндеттемелерін талдау 2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мынадай түрде беріледі:

	Талап ету бойынша және 1 айдан кем	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан астам	Өтеу мерзімінсіз	Ақша қаражаты ағындарын шығынға жазу/ (түсімдердің) салық салынғанға дейінгі мөлшері	Баланстық құны
мың теңге							
Туынды емес қаржы міндеттемелері							
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	2,459,861,043	-	331,111,130	1,032,604,920	96,769,061	3,920,346,154	3,920,346,154
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	1,227,141,853	-	-	-	-	1,227,141,853	1,227,141,853
Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	522,688,328	-	-	-	-	522,688,328	522,688,328
Клиенттердің шоттары	311,520,251	-	-	-	-	311,520,251	311,520,251
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	27,014,780	-	-	-	-	27,014,780	27,014,780
Кепілдік беру қорының резервтері	173,462,395	-	-	-	-	173,462,395	173,462,395
Басқа қаржы міндеттемелері	32,930,036	-	-	-	-	32,930,036	32,930,036
Туынды міндеттемелер							
- Түсімі	(1,989,570)	-	-	-	-	(1,989,570)	-
- Шығынға жазылғандар	2,571,930	-	-	-	-	2,571,930	822,371
Міндеттемелер жиынтығы	4,755,201,046	-	331,111,130	1,032,604,920	96,769,061	6,215,686,157	6,215,926,168
	Талап ету бойынша және 1 айдан кем	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан астам	Өтеу мерзімінсіз	Ақша қаражаты ағындарын шығынға жазу/ (түсімдердің) салық салынғанға дейінгі мөлшері	Баланстық құны
мың теңге							
Туынды емес қаржы міндеттемелері							
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	1,001,139,128	-	-	-	86,914,718	1,088,053,846	1,088,063,218
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	749,020,680	-	-	-	-	749,020,680	749,020,680
Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	299,374,819	-	-	-	-	299,374,819	299,374,819
Клиенттердің шоттары	89,426,291	-	-	-	-	89,426,291	89,426,291
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	3,595,581	-	-	-	-	3,595,581	3,597,913
Кепілдік беру қорының резервтері	133,658,087	-	-	-	-	133,658,087	133,658,087
Басқа қаржы міндеттемелері	2,700,095	-	-	-	-	2,700,095	2,700,095
Туынды міндеттемелер							
- Түсімі	(21,300,308)	-	(10,730,300)	-	-	(32,030,608)	-
- Шығынға жазылғандар	21,255,837	-	10,784,200	-	-	32,040,037	252,414
Міндеттемелер жиынтығы	2,278,870,210	-	53,900	-	86,914,718	2,365,838,828	2,366,093,517

Жоғарыда келтірілген кестелер шарттардың талаптарына сәйкес мүмкін болатын барынша ерте белгіленген өтеу мерзімі басталған күніне туынды емес қаржы міндеттемелері бойынша (берілген қаржы кепілдіктерін және танылмаған кредиттік міндеттемелерді қоса алғанда) ақша қаражатының дисконтталмаған ағыны туралы ақпаратты қамтиды. Қаржы кепілінің шарттарына қатысты кепілдіктің ең көп мөлшері кепілдік пайдаланылуы мүмкін барынша ерте кезеңге жатады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Кестеде 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаларды талдау өтеу мерзімдері бойынша берілген:

	Талап ету бойынша және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімінсіз	Жиынтығы
мың теңге							
Активтер							
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	27,872,157	-	-	-	-	-	27,872,157
Алтын	198,100,712	313,750,709	-	-	-	836,698,595	1,348,550,016
Банктердегі және қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	1,701,847,704	32,171,617	338,468,589	1,036,402,537	3,708,401	98,952,216	3,211,551,064
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	347,778	566,765	10,328,981	212,341,833	271,142,626	129,084,671	623,812,654
Кері репо мәмілелері	688,883,841	25,490,177	-	-	-	-	714,374,018
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	340,727,956	457,835,257	516,166,104	1,367,108,856	319,852,240	79,853	3,001,770,266
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	-	26,195	254,807	847,576	57,662,456	-	58,791,034
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	298,955	298,955
Басқа қаржы активтері	5,994,775	-	-	-	-	-	5,994,775
Активтердің жиынтығы	2,963,774,923	829,840,720	865,218,481	2,616,700,802	652,365,723	1,065,114,290	8,993,014,939
мың теңге							
Міндеттемелер							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	1,382,577,952	1,382,577,952
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	2,459,861,043	-	331,111,130	1,032,604,920	-	96,769,061	3,920,346,154
Пайда немесе зияндар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	113,855	142,437	-	566,079	-	-	822,371
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	1,227,141,853	-	-	-	-	-	1,227,141,853
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	522,688,328	-	-	-	-	-	522,688,328
Клиенттердің шоттары	311,520,251	-	-	-	-	-	311,520,251
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	27,014,780	-	-	-	-	-	27,014,780
Кепілдік беру қорының рзсервтері	173,462,395	-	-	-	-	-	173,462,395
Басқа қаржы міндеттемелері	32,930,036	-	-	-	-	-	32,930,036
Міндеттемелердің жиынтығы	4,754,732,541	142,437	331,111,130	1,033,170,999	-	1,479,347,013	7,598,504,120
Таза позиция	(1,790,957,618)	829,698,283	534,107,351	1,583,529,803	652,365,723	(414,232,723)	1,394,510,819

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Кестеде 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаларды талдау өтеу мерзімдері бойынша берілген:

	Талап ету бойынша және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімінсіз	Жиынтығы
мың теңге							
Активтер							
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	20,771,701	-	-	-	-	-	20,771,701
Алтын	267,684,536	32,409,831	-	-	-	555,144,933	855,239,300
Банктердегі және қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	625,669,228	568,977	3,615,077	1,524,654	-	147,222,575	778,600,511
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	3,939	2,395,034	6,141,092	126,773,235	174,297,104	176,080,385	485,690,789
Кері репо мәмілелері	573,139,668	-	-	-	-	-	573,139,668
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері	46,736,707	51,060,726	572,848,835	1,371,095,769	172,481,297	33,992	2,214,257,326
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	35,967	23,450	72,141	875,560	56,973,090	-	57,980,208
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	355,832	355,832
Басқа қаржы активтері	4,867,109	-	-	-	-	-	4,867,109
Активтердің жиынтығы	1,538,908,855	86,458,018	582,677,145	1,500,269,218	403,751,491	878,837,717	4,990,902,444
мың теңге							
Міндеттемелер							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	1,763,275,779	1,763,275,779
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты	1,088,063,218	-	-	-	-	-	1,088,063,218
Пайда немесе зияндар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	129,717	101,670	17,640	3,387	-	-	252,414
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	749,020,680	-	-	-	-	-	749,020,680
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	299,374,819	-	-	-	-	-	299,374,819
Клиенттердің шоттары	89,426,291	-	-	-	-	-	89,426,291
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	3,597,913	-	-	-	-	-	3,597,913
Кепілдік беру қорының рзсервтері	133,658,087	-	-	-	-	-	133,658,087
Басқа қаржы міндеттемелері	2,700,095	-	-	-	-	-	2,700,095
Міндеттемелердің жиынтығы	2,365,970,820	101,670	17,640	3,387	-	1,763,275,779	4,129,369,296
Таза позиция	(827,061,965)	86,356,348	582,659,505	1,500,265,831	403,751,491	(884,438,062)	861,533,148

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. БАЛАНСТАН ТЫС МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Ұлттық Банкте кредиттік ресурстарды беру жөнінде міндеттемелер бар. Бұл міндеттемелер мақұлданған кредит және овердрафт нысанындағы кредиттік ресурстар беруді көздейді.

Ұлттық Банк банк кепілдігін береді және өз клиенттерінің үшінші тұлғалар алдындағы міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету мақсатында аккредитивтер ашады. Көрсетілген келісімдер лимиттерді белгілейді және әдетте, бес жылға дейінгі қолданыс мерзімі бар.

Баланстан тыс міндеттемелердің шарттық сомасы бұдан әрі кестеде санаттар бойынша көрсетілген. Кредиттерді беру бойынша міндеттемелерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар көрсетілген сомалар толық орындалатындығын болжайды. Кепілдіктер мен аккредитивтерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар, егер қарсы агенттер өз міндеттемелерін шарт талаптарына сәйкес орындай алмаған жағдайда, есепті күндегі жағдай бойынша көрсетілген бухгалтерлік зиянның ең көп шамасын білдіреді.

	2014 ж. мың теңге	2013 ж. мың теңге
Шартқа сәйкес сома		
Кепілдіктер мен аккредитивтер	482,675	645,754
Кредиттерді және кредиттік желілерді беру жөніндегі міндеттемелер	96,607	96,607
	579,282	742,361

Міндеттемелер орындаусыз аяқталуы немесе тоқтатылуы мүмкін болғандықтан, жоғарыда көрсетілген барлық міндеттемелер күтілетін ақша қаражатының әкетілуін көрсетпейді.

37. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Сақтандыру

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметінің нарығы даму сатысында, сондықтан басқа елдерде қолданылатын сақтандыру нысандарына Қазақстан Республикасында әлі де қол жеткізілген жоқ. Ұлттық Банк толық көлемде үйлер мен жабдықтарды сақтандыруды, Ұлттық Банктің мүлкін пайдалану нәтижесінде келтірілген мүліктік немесе экологиялық зиянға қатысты үшінші тұлғалардың жауапкершілігіне қатысты немесе Ұлттық Банктің қызметіне қатысты басқа жағдайларда қызметті уақытша тоқтатуды жүзеге асырған жоқ. Ұлттық Банк өз қызметін жеткілікті деңгейде сақтандырмаған кезеңге дейін келтірілген зияндар немесе белгіленген активтерден айрылу Ұлттық Банктің қызметі мен қаржы жағдайына едәуір теріс әсер етуі мүмкін деген тәуекел бар.

Аяқталмаған сот талқылаулары

Басшылықтың қандай да болмасын маңызды нақты немесе аяқталмаған сот талқылаулары туралы, сондай-ақ Ұлттық Банкке қарсы қойылуы мүмкін әлеуетті қуынымы туралы ақпараты жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

Шартты салық міндеттемелері

Қазақстан Республикасының салық жүйесі біршама жана болып табылады және қолданысының кері күші болуы мүмкін және көбінесе нақты емес және қарама-қайшы, біржақты түсіндірілмейтін, салық органдары тарапынан әр түрлі түсіндірулерге жол берілетін, жиі өзгертін нормативтік құжаттармен, нормативтік құжаттарды ресми түсіндірумен және сот органдарының шешімдерімен сипатталады. Салықтарды дұрыс есептеу өкілеттілігіне елеулі айыппұлдар салу, тұрақсыздық айыбын және пайызды есептеу кіретін органдар тарапынан қаралады және жан-жақты тексеріледі. Салық кезеңі осы салық кезеңінен кейінгі бес күнтізбелік жыл ішінде салық органдарының тарапынан тексеруге ашық болады. Дегенмен, белгілі бір жағдайларда салық кезеңі көрсетілген мерзімнен ұзағырақ ашық бола алады. Қазақстан Республикасындағы соңғы оқиғалар салық органдары салық заңнамасының түсіндірмелеріне және орындалуына қатысты барынша қатаң позицияны ұстанатынын көрсетеді.

Бұл жағдайлар Қазақстан Республикасында басқа елдердегіден анағұрлым асатын салық тәуекелдерін туындатады, Басшылықтың пікірі бойынша, Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасын, нормативтік құжаттардың және сот органдары шешімдерінің ресми түсіндірмелерін басшылықтың түсінуіне қарай салық міндеттемелері осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте толық көрсетілді. Алайда түрлі реттеуіш органдардың салық заңнамасын түсінулері басшылықтың пікірінен бөлек болуы фактісін назарға ала отырып, реттеуіш органы тарапынан мәжбүрлеп ықпал ету шарларын қолданған жағдайда, Ұлттық Банктің қаржылық жағдайына олар елеулі түрде әсер етуі мүмкін.

38. ҚОРЛАРДЫ БАСҚАРУ, СЕНІМГЕРЛІКПЕН БАСҚАРУ ЖӘНЕ КАСТОДИАНДЫҚ ҚЫЗМЕТ

Қорларды басқару және сенімгерлікпен басқару бойынша қызмет

Ұлттық Банк трастық компанияларға, зейнетақы қорларына және басқа ұйымдарға сенімгерлік басқару бойынша қызметтер көрсетеді, атап айтқанда активтерді басқарады немесе клиенттердің нұсқауларына сәйкес алынған қаражатты әртүрлі қаржы құралдарына инвестициялайды. Ұлттық Банк осы көрсетілген қызметтер үшін комиссиялық сыйақы алады. Сенімгерлік басқаруға алынған активтер Ұлттық Банктің активтері болып табылмайды және тиісінше оның қаржылық жағдай бойынша шоғырландырылған есебінде көрсетілмейді. Ұлттық Банк көрсетілген салымдарды жүзеге асыру кезінде көрсетілген инвестицияларға кепілдік бермейтіндіктен, кредиттік тәуекелге ұшырамайды.

Ұлттық Банк бөгде ұйымдардың тапсырмасы бойынша басқарған активтердің жалпы сомасы 2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, тиісінше, 741,903,887 мың теңге және 596,887,820 мың теңге болды.

Ұлттық Банк басқарған Қазақстан Республикасы Ұлттық Қоры активтерінің жалпы сомасы 2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, тиісінше, 14,936,007,836 мың теңге және 11,755,676,721 мың теңге болды. ҚҰБ-ның инвестициялық саясатына сәйкес аталған активтердің бөлігін басқаруды сыртқы басқарушылар жүзеге асырады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

Кастодиандық қызмет

Ұлттық Банк 2014 және 2013 жылдары «БЖЗҚ» АҚ-қа кастодиандық қызмет көрсетті. 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банкте кастодиандық қызмет көрсетудегі «БЖЗҚ» АҚ активтерінің жалпы сомасы 4,515,682,249 мың теңге болды.

Депоненттердің активтері

Қазақстан Ұлттық Банкі 2012 жылғы 26 қарашада қаржы құралдарының және өз клиенттері ақшасының есебін жүргізетін «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» акционерлік қоғамының акцияларын сатып алды. Орталық депозитарийдің қаржы құралдарының және клиенттері ақшасының есебі Орталық депозитарийдің өзіне тиесілі қаржы құралдары мен ақшасынан жеке баланстан тыс шоттарда жүзеге асырылады.

Орталық депозитарийде номиналды ұстауда және депоненттердің банктік шоттарында болған қаржы құралдары мен ақшаның жалпы сомасы 2014 және 2013 жылдардағы 31 тоқсандағы жағдай бойынша, тиісінше 16,223,876,759 мың теңге және 35,223,713,271 мың теңге болды.

39. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР

Директорлар кеңесімен және Басқарма мүшелерімен операциялар

2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін Ұлттық Банк Басқармасының және Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы, тиісінше, 637,461 мың теңгені және 717,063 мың теңгені құрайды. Сыйақыға жалақы мен басқа да төлемдер қосылған.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Басқа байланысты тараптармен операциялар

2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдықтар және орташа пайыздық мөлшерлемелер, сондай-ақ 2014 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін басқа байланысты тараптармен операциялар бойынша тиісті пайда немесе зиян мынадай болды:

	Мемлекеттік компаниялар мен ұйымдар			
	2014 жылғы 31 желтоқсан		2013 жылғы 31 желтоқсан	
	мың теңге	Сыйақының орташа мөлшерлемесі, %	мың теңге	Сыйақының орташа мөлшерлемесі, %
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп				
АКТИВТЕР				
Банктер мен басқа институттардағы шоттар мен депозиттер	6,154,656	-	1,286,810	-
Кері РЕПО мәмілелері	-	-	546,502,195	5.50
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	777,100,725	5.71	463,175,960	5.17
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	58,749,419	4.02	57,894,065	4.02
Ағымдағы салық активі	469,705	-	325,080	-
Мерзімі кейінге қалдырылған салық активі	73,196	-	4,510	-
Басқа да активтер	3,128,790	-	7,646,141	-
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Банктер мен басқа да институттардың қаражаттары	163,226,328	1.56	160,278,275	0.45
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	1,227,141,853	-	749,020,680	-
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	522,688,328	-	299,374,819	-
Клиенттердің шоттары	351,091,465	-	89,224,811	-
Ағымдағы салық міндеттемесі	10,980	-	10,273	-
Мерзімі кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	1,849,800	-	1,514,492	-
Басқа да міндеттемелер	28,737,562	-	446,558	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

	Мемлекеттік компаниялар мен ұйымдар			
	2014 жылғы 31 желтоқсан		2013 жылғы 31 желтоқсан	
	мың теңге	Сыйақының орташа мөлшерлемесі, %	мың теңге	Сыйақының орташа мөлшерлемесі, %
Пайда мен зияндар жөніндегі шоғырландырылған есеп				
Пайыздық кірістер	16,102,751	-	45,862,752	-
Пайыздық шығыстар	(4,423,903)	-	(995,787)	-
Комиссиялық кірістер	13,775,821	-	4,354,539	-
Комиссиялық шығыстар	267,647	-	(357,671)	-
Сату үшін қолда бар қаржы активтерімен операциялардан түсетін таза пайда	17,002,384	-	5,071	-
Басқа операциялық кірістер, нетто	1,953,554	-	2,218,787	-
Банкноттар мен монеталар шығару шығыстары	(39,662)	-	(41,235)	-
Басқа ұйымдарды қаржыландыру	(184,672)	-	(198,482)	-
Қызметкерлерге арналған шығыстар	(295,224)	-	(213,309)	-
Басқа да жалпы және әкімшілік шығыстар	(1,190,055)	-	(951,325)	-
Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар	(852,845)	-	(901,236)	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

40. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР

Есептік жіктеулер және әділ құн

Келесі кесте 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

	Әділ құны бойынша бағаланатын	Өтеуге дейін ұсталатын	Кредиттер және дебиторлық берешек	Сату үшін қолда бар	Аморти- зацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
мың теңге							
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	-	27,872,157	-	-	27,872,157	27,872,157
Алтын	1,348,550,016	-	-	-	-	1,348,550,016	1,348,550,016
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	-	3,211,551,064	-	-	3,211,551,064	3,211,551,064
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	623,812,654	-	-	-	-	623,812,654	623,812,654
Кері репо мәмілелері	-	-	714,374,018	-	-	714,374,018	713,222,802
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	-	-	-	3,001,770,266	-	3,001,770,266	3,001,770,266
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	-	58,791,034	-	-	-	58,791,034	58,791,034
Басқа да қаржы активтері	-	-	5,994,775	-	-	5,994,775	5,994,775
	1,972,362,670	58,791,034	3,959,792,014	3,001,770,266	-	8,992,715,984	8,991,564,768
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	1,382,577,952	1,382,577,952	1,382,577,952
Банктердің және басқа қаржы институттарының қаражаттары	-	-	-	-	3,920,346,154	3,920,346,154	3,920,346,154
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	822,371	-	-	-	-	822,371	822,371
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	1,227,141,853	1,227,141,853	1,227,141,853
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	-	522,688,328	522,688,328	522,688,328
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	311,520,251	311,520,251	311,520,251
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	-	27,014,780	27,014,780	27,014,780
Кепілдік беру қорының резервтері	-	-	-	-	173,462,395	173,462,395	173,462,395
Басқа да қаржы міндеттемелері	-	-	-	-	32,930,036	32,930,036	32,930,036
	822,371	-	-	-	7,597,681,749	7,598,504,120	7,598,504,120

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Келесі кесте 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

мың теңге	Әділ құны бойынша бағаланатын	Өтеуге дейін ұсталатын	Кредиттер және дебиторлық берешек	Сату үшін қолда бар	Аморти- зацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	-	20,771,701	-	-	20,771,701	20,771,701
Алтын	855,239,300	-	-	-	-	855,239,300	855,239,300
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	-	778,600,511	-	-	778,600,511	778,600,511
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	485,690,789	-	-	-	-	485,690,789	485,690,789
Кері репо мәмілелері	-	-	573,139,668	-	-	573,139,668	573,095,222
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	-	-	-	2,214,257,326	-	2,214,257,326	2,214,257,326
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	-	57,980,208	-	-	-	57,980,208	57,980,208
Басқа да қаржы активтері	-	-	4,867,109	-	-	4,867,109	4,867,109
	1,340,930,089	57,980,208	1,377,378,989	2,214,257,326	-	4,990,546,612	4,990,502,166
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	1,763,275,779	1,763,275,779	1,763,275,779
Банктердің және басқа қаржы институттарының қаражаттары	-	-	-	-	1,088,063,218	1,088,063,218	1,088,063,218
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	252,414	-	-	-	-	252,414	252,414
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	749,020,680	749,020,680	749,020,680
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	-	299,374,819	299,374,819	299,374,819
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	89,426,291	89,426,291	89,426,291
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	-	3,597,913	3,597,913	3,597,913
Кепілдік беру қорының резервтері	-	-	-	-	133,658,087	133,658,087	133,658,087
Басқа да қаржы міндеттемелері	-	-	-	-	2,700,095	2,700,095	2,700,095
	252,414	-	-	-	4,129,116,882	4,129,369,296	4,129,369,296

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

Әділ құнды бағалау жақсы таныс, шын мәнінде осындай мәмілені жасауды қалайтын, бір-бірінен тәуелсіз тараптар арасында айырбасталуы мүмкін болатын қаржы құралы бойынша құнды барынша дәл анықтауға бағытталған. Алайда, қазіргі кездегі бағалаудың айқын еместігі мен субъективтілігіне байланысты әділ құн активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді орындау жасалуы мүмкін құн ретінде қаралмауға тиіс.

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Ұлттық Банк қаржы жағдайы жөніндегі шоғырландырылған есептілікте көрсетілген қаржы құралдарының әділ құнын көрсетілген бағаларды қалыптастыру кезінде қолданылатын деректердің маңыздылығын ескеретін, әділ құнды бағалаудың төмендегі иерархиясын пайдалана отырып бағалайды:

- 1-деңгей: Бірдей қаржы құралдарына қатысты актив нарығында белгіленетін бағалар (түзетілмеген).
- 2-деңгей: Тікелей (яғни баға белгілеуде) немесе жанама (яғни баға белгілеуден шығатын деректер) қол жетімді нарықтық деректерге негізделген бағалау әдістері. Бұл санатқа мыналарды пайдалана отырып бағаланатын құралдар енеді: ұқсас құралдарға арналған активтік нарықта нарықтық баға белгілеу, активтік ретінде қаралмайтын нарықта бірдей немесе ұқсас құралдарға арналған нарықтық баға белгілеу немесе барлық пайдаланылатын деректер бақыланатын нарықтық деректерге тікелей немесе жанама негізделетін басқа да бағалау әдістері.
- 3-деңгей: Бақыланбайтын нарықтық деректерге негізделген бағалау әдістері. Бұл санатқа бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдар енеді, бұл ретте мұндай бақыланбайтын деректер құралды бағалауға маңызды әсер етеді. Бұл санатқа құралдар арасында айырманы көрсету үшін маңызды бақыланбайтын баға белгілеуді немесе пайымдауларды пайдалану талап етілетін ұқсас құралдарға арналған, баға белгілеуге негізделген құралдар кіреді.

Бұдан әрі кестеде 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы құралдарын әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша талдау келтіріледі:

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	Жиынтығы
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары			
- Сауда-саттыққа арналған қаржы құралдары	623,298,230	-	623,298,230
- Туынды активтер	514,424	-	514,424
- Туынды міндеттемелер	(256,291)	(566,080)	(822,371)
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері			
- Боротықтық құралдар және тіркелген кірістілігі бар басқа құралдар	2,175,468,093	826,222,319	3,001,690,412
- Үлестік инвестициялар	-	79,854	79,854
	2,799,024,456	825,736,093	3,624,760,549

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Бұдан әрі кестеде 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы құралдарын әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша талдау келтіріледі:

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	Жиынтығы
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары			
- Сауда-саттыққа арналған қаржы құралдары	-	485,228,686	485,228,686
- Туынды активтер	-	462,103	462,103
- Туынды міндеттемелер	-	(252,414)	(252,414)
Сатуға арналған қолда бар қаржы активтері			
- Борыштық құралдар және тіркелген кірістілігі бар басқа құралдар	1,732,480,734	481,742,600	2,214,223,334
- Үлестік инвестициялар	-	33,992	33,992
	1,732,480,734	967,214,967	2,699,695,701

41. ЕНШІЛЕС КОМПАНИЯНЫ ЖӘНЕ БАҚЫЛАНБАЙТЫН ҮЛЕСТІ САТЫП АЛУ

2013 жылы «Бағалы қағаздар рыногы туралы» 2003 жылғы 2 шілдедегі және «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне микроқаржы ұйымдарының қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2012 жылғы 26 қарашадағы Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бағалы қағаздардың ұйымдастырылмаған нарығында жазылу арқылы бір акцияға 4,657.18 теңге баланстық құны бойынша саны 397,014 дана «Қазақстан қор биржасы» АҚ-тың акцияларын сатып алуын мақұлдады.

Сатып алынған еншілес ұйымның Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігінде танылған активтері мен міндеттемелері сатып алу күніндегі жағдай бойынша мынадай түрде беріледі:

мың теңге	Сатып алынған күнгі жағдай бойынша танылған сомалар
Активтер	
Ақша қаражаты және оның баламалары	1,938,532
Банктердегі шоттар мен депозиттер	1,259,795
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	111,634
Қауымдастық ұйымдарға инвестициялар	177,835
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	1,434,552
Басқа да активтер	71,842

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

	Сатып алынған күнгі жағдай бойынша танылған сомалар
Міндеттемелер	
Басқа міндеттемелер	(506,715)
Таза сәйкестендірілген активтер мен міндеттемелер	4,487,475
Танылған бақыланбайтын үлес	(2,239,245)
Ақша қаражатымен төлеу	(1,848,966)
«ҚҚБ» АҚ акцияларын ақысыз алу	(348,986)
Еншілес ұйымды сатып алудан түсетін таза кіріс	50,278
Келіп түскен ақша қаражаты мен олардың баламалары	1,938,532
Төленген өтеу	(1,848,966)
Ақша қаражатының таза түсімі	89,566

Сатып алынған еншілес ұйымның өтелген мерзімге дейін ұсталатын бағалы қағаздарының портфелі мемлекеттік бағалы қағаздардан құралады, олардың әділ құны шамамен алғанда олардың бастапқы құнына сәйкес келеді. Басшылық осы фактордың және басқа сәйкестендірілетін активтер мен міндеттемелердің талдамасы негізінде сатып алу күнінде сәйкестендірілетін активтер мен міндеттемелердің әділ құны олардың баланстық құнына шамамен сәйкес болған деген қорытындыға келді. Сатып алудың бақылау күнінде қауымдасқан ұйымдарға жасалатын инвестициялардың баланстық құны мен сатып алынған таза активтердің үлесін шегергенде төленген өтем арасындағы 126,652 мың теңге мөлшеріндегі айырма басқа да кірістің құрамында көрсетіледі.

Акцияларының 45,02% меншік иелеріне тиесілі еншілес ұйымның таза сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің бөлігін құрайтын 869,461 мың теңге мөлшеріндегі бақыланбайтын үлесі сатып алу кезінде танылды.

42. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДЫ ЖӘНЕ БАҚЫЛАНБАЙТЫН ҮЛЕСТІ ЕСЕПТЕН ШЫҒАРУ

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы, «Мемлекеттік мүлік туралы» 2011 жылғы 1 наурыздағы Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес Қазақстан Республикасының зейнетақы жүйесін реформалау шегінде Қазақстан Ұлттық Банкіне тиесілі «БЖЗҚ» жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының жай акцияларының саны 9,444,873 дана акцияларының мемлекеттік пакеті 2013 жылы Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетіне ақысыз берілді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2014 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

Еншілес ұйымның есептен шығарылған активтері мен міндеттемелері есептен шығару күнінде мынадай түрде берілуі мүмкін:

мың теңге

Есептен шығару
күнгі жағдай
бойынша
сомасы

Активтер

Ақша қаражаты мен олардың баламалары

1,174,576

Банктердегі шоттар мен депозиттер

6,653,761

Сату үшін қолда бар инвестициялар

7,722,525

Негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтер

357,070

Басқа да активтер

1,583,940

Активтердің жиынтығы

17,491,872

Міндеттемелер

Басқа да міндеттемелер

(1,288,692)

Міндеттемелердің жиынтығы

(1,288,692)

Есептен шығарылған таза активтер

16,203,180

Еншілес ұйымды есептен шығарудан болған зиян

2013 жыл

ҚРҰБ-тың «БЖЗҚ» ЖЗҚ АҚ-ның жарғылық капиталына инвестициялары

7,795,247

Резервтік капитал

4,056,517

Қосымша төленген капитал

3,666

«БЖЗҚ» ЖЗҚ АҚ-ны бақылауды жоғалтқан кезде меншікті капиталдан кері жіктелген, сату үшін қолда бар қаржы активтері бойынша жинақталған шығыс

(318,165)

«БЖЗҚ» ЖЗҚ АҚ бақылауды жоғалтқан кезде меншікті капиталдан кері жіктелген, жинақталған бағамдық айырмашылықтар

2,247

Өткен жылдардың бөлінбеген кірісі

4,636,285

Есепті кезеңнің бөлінбеген кірісі

809,861

Азшылық үлесін сатып алудан болған зиян

(782,478)

Есептен шығарудан болған зиян

16,203,180

43. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІНГІ ОҚИҒА

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке қол қойылған күні Басшылық қосымша ашып көрсетуді талап етеді деп айқындайтындай қандай да бір оқиға болған жоқ.